ч. 309 (14.206). Львів, вівторок 19. листопада 1935.

Pocztowa opłata opłacona ryczałtem

Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

Конто почт. щадн. 504·060. 143.322.

Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.

Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Четвертрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-36.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Розправа за вбивство міністра Перацького.

ПЕРШИЙ ДЕНЬ ВЕЛИКОГО ПОЛІТИЧНОГО ПРОЦЕСУ У ВАРШАВІ.

ВАРШАВА, П.А.Т. У понеділок 18. листопада ц. р. перед окружним судом у Варшаві почалася розправа за вбивство мін. Бронислава Перацького.

12 ПІДСУДНИХ І ЇХ ОБОРОНА.

На лаві підсудних засіли: 1) **Степан Бандера**, 2) **Микола Лебедь**, 3) **Дарія Гнатківська**, 4) **Ярослав Карпинець**, 5) **Микола Климишин**, 6) **Богдан Підгайний**, 7) **Іван Малюца**, 8) **Яків Чорній**, 9) **Евген Качмарський**, 10) **Роман Мигаль**, 11) **Катруся Зарицька**, та 12) **Ярослав Рак**. Підсудних боронять такі чотири оборонці: адв. д-р **Лев Ганкевич** і адв. д-р **Олександер Павлюшкий** — оба зі Львова; м-р **Степан Шлапак** зі Станиславова і д-р **Володимир Горбовий** з Долини.

Підсудних ввели на салю розправ перед розправою. Сидять вони на трьох лавках, а з кожного боку побіч них поліцаї. Салю окружного суду пристосували до великого процесу. І так побільшили лаву підсудних і лави для журналістів. Перед трибуналом стоїть багато річевих доказів.

ПОЧАТОК РОЗПРАВИ І ПЕРШІ ІНЦИДЕНТИ.

Точно в год. 10-ій передполуднем почалась розправа. Предсідником трибуналу є: віцепрезидент **Посемкевич**; вотантами судді: **Дембіцький** і **Вішневський**. Крім того запасним суддею є **Щиковський**. Підсудних обвинувачують два прокуратори, а саме: начальний прокуратор апеляційного суду **К. Рудніцький** і віцепрокуратор окружного суду **Владислав Зеленський**.

ВИЯСНЕННЯ ПІДСУДНИХ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ.

З черги предсідник приступає до узгіднення особистих даних підсудних. Перший підс. **Степан Бандера** на питання, **коли і де уродився**, відповідає **українською мовою**. Заявив, що правді польську мову знає в слові і письмі, але не буде складати виянень по польськи. Тоді предсідник заявив, що відмову підсудного давати вияснення в польській мові вважатиме що він взагалі відмовляє виянень. Далі предсідник заявляє, що в цій справі **не може бути** жадної дискусії, бо на основі 10 статті закону про устрій судів урядовою мовою **є польська** мова. Користування в суді іншими мовами означають окремі закони. На основі окремих законів українська мова допущена в судах на просторі полудневосхідних воєвідств. Вкінці предсідник ствердив на основі актів, що всі підсудні знають польську мову.

Тому, що інші підсудні складали свої вияснення теж в українській мові трибунал устійнив особисті дані підсудних з актів справи.

ПРОКУРАТОР ГОДИТЬСЯ НА ЗНАВЦЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.

Тому що підс. Карпинець хотів теж складати вияснення українською мовою, прок. Зеленський **поставив внесок, щоби трибунал візвав знавця української мови. Він буде перекладати трибуналові на польську мову сподівані заяви підсудних, які мають злочинний характер. Тому** трибунал рішив видати відповідну постанову.

ВНЕСКИ ОБОРОНЦІВ І НАРАДИ ТРИБУНАЛУ.

Обор. **м-р Ст. Шлапак** поставив внесок, щоби трибунал усунув поліцаїв з лави підсудних або так їх розмістив, щоби оборона могла безпосередньо порозумівалися з підсудними без свідків. Предсідник стверджує, що він видав у цій справі зарядження і не має причини його змінювати.

Оборонець підс. Бандери д-р **Володимир Горбовий ставить внесок, щоби трибунал відложив розправу на один місяць або на такий протяг часу, який дав би змогу оборонцям приготовитись якслід до розправи.** Оборонець мотивує свій внесок тим, що повновласть дістав щойно недавно і тому не міг за короткий час приготовитись до розправи. Опісля ставить внесок, щоби трибунал привернув речинець до внесення спротиву проти акту обвинувачення.

ВІДКИНЕНІ ВНЕСКИ. — ОБОРОНА СТАВИТЬ НОВІ.

По нараді предсідник оголосив, що акт обвинувачення доручено підс. Бандері ще 5. жовтня ц. р.

Час від доручення акту обвинувачення до розправи давав змогу підсудному вибрати собі оборонця, з яким міг би порозумітись. Знову необхідність порозумітися з родиною підсудного не є достаточним аргументом, який міг би вплинути на відложення розправи. **Тому оба внески цього оборонця трибунал відкинув.**

Обор. д-р Лев Ганкевич поставив внесок, щоби предсідник оголосив рішення повного трибуналу у справі тих внесків і в справі черги розсадження підсудних. **Прилучується теж до внеску про відложення розправи по думці ст. 88, уст. ц. закону карної процедури, яка говорить про відложення розправи, якщо насувається сумнів щодо відповідальности підсудного.** Оборонець зазначує, що має тут на думці підс. Чорнія і на доказ покликується на опінію лікарів психіятрів.

Предсідник питає, чи обор. д-р Лев Ганкевич виступає теж як оборонець підс. Чорнія. На відмовну відповідь предсідник заявляє, що не може дозволити говорити оборонцеві в цій справі. Тоді обор. д-р Л. Ганкевич заявляє, що в актах справи є доказ, що підс. Чорнія відослали 3-го червня ц. р. до Творок (заведення для умово недужих під Варшавою — прим. Ред.). Предсідник стверджує, що трибунал знає про це. Опісля оголосив рішення повного трибуналу, яким затвердив оба зарядження предсідника щодо мови і черги розсадження підсудних.

ПІДС. БАНДЕРА ЗРІКАЄТЬСЯ ОБОРОНИ І ВІДКЛИКУЄ.

Тоді **підс. Бандера встав і заявив, що зрікається оборони. Предсідник звернувся до підсудних і підкреслив, що скаже усунути зі салі розправи кожного з них, якщо промовлятимуть без його дозволу.**

Обор. **Горбовий** вносить перервати розправу, щоби міг порозумітись з підс. Бандерою. Прокуратор прилучився до цього внеску. У відповідь на внесок обор. д-ра Л. Ганкевича прокуратор заявив, що не покликався на опінію лікарів-психіятрів, бо вони рішуче й однодушно устійнили, що підс. Чорній відповідальний за свої вчинки.

ПЕРЕРВА.

На внесок обор. м-ра Шлапака трибунал перервав розправу на 10 хвилин, щоб оборонець міг порозумітися з підс. Бандерою.

По перерві предсідник оголосив, що видав зарядження, що підсудні можуть добровільно порозумівратися з оборонцями.

Обор. д-р Горбовий заявив, що підс. Бандера відкликав свою заяву про зречення оборони.

Опісля почали відчитувати акт обвинувачення — що його подаємо окремо, — тягнулось до 3.30 пополудні.

Після правосильности санкцій проти Італії.

Італійські війська дальше посуваються в глибину Абісинії. Вістки з Абісинії говорять, що абісинські війська приготовляються до вирішного бою. Можна лиш здогадуватися, що ймовірно і санкції, себто їх правосильність із днем 18. листопада і протинаступ абісинських військ малиб примусити Італію до уступок. Італія зі свого боку своєю офензивою в Абісинії хоче поставити потуги Европи перед факт доконаний і таким робом приспішити розвязку конфлікту, розуміється, у свою користь.

Італійці хочуть повернути Абісинію у свою кольонію і мати там свою постійну базу для дальшої експанзії — цивілізаційної, політичної, економічної. Заняття Абісинії булоб сповненням мрій міністра Італії перших років її соборности, Франческа Крісті: „Здобувши Абісинію, ми простягаємо руку до Червоного Моря!“ І ці замисли здійснює енергійний державний муж Мусоліні. Довершенням цієї давньої мрії Італії він хоче, щоб національна ідея — ідея фашизму затріюмфувала в Італії, а там — і на всю Европу. А щоб цієї ідеї не допустити до тріюмфу, всі противні сили сприсяглись до боротьби проти фашистівської Італії. В тому числі й консервативна Англія, що використовує зручно протифашистівське становище тих сил на свою користь.

Багато говорять у світі, що Мусоліні, пішовши війною на Абісинію, пішов на риск. Можна сказати, що він завсіди рискував. Його гасло — це: *vivere pericolosamente!* Рискував, проповідуючи в 1914. р. війну проти осередніх держав; рискував у 1919. році коли все Мілано кипіло соціял-комунізмом, а він на майдані Сан Сеполькро в томуж Мілянo зібрав пятьдесять двох фашистів — перший гурт, основу партії; рискував походом на Рим; рискує і тепер.

Раз він сказав: „Життям треба рискувати, треба його щоденно переживати, доказуючи, що ми є готові дати те життя, коли заходить необхідність“. У 1924. р., важкому для фашизму році в одній промові у сенаті Мусоліні ще й таке говорив: „...Не йде мені про мою особу, яка входить у цю гру. Безперечно, як це мені не дасться, то зі мною кінець. Бо це не є досвіди, які в тім самім житті можна двічі робити. Алеж моя особа вартує дуже мало. Невдача не булаб важкою для мене, але моглаб бути безмежно важка для нації“.

Хібаж ці його слова з 1924. р., коли фашизм почав нову внутрішню політику консолідації нації не підходять до сучасного моменту політики Мусолінія?

У своїх імперіялістичних замислах Мусоліні рискує. Та він знає, що „імперіялізм не є теорією надлюдей, це не кволе, згучна лірика... імперіялізм є ясновидністю державних мужів, які чують конечність завтрішнього дня“. Так писав на поч. XX. віку передвісник фашизму А. Оріяні. Це він проповідував, що „бути сильними, щоб стати великими — це обовязок“. Бо „дообуття буде належати до тих, які не лякаються його“.

М. Заамський.

Складність людського характеру.

Завваги до реферату проф. С. Балея: п. з. „Психольогія характеру“.

І. ДИСКУСІЯ НА КОНГРЕСІ.

Серед річевої й поважної дискусії були на Педагогічному Конгресі деякі моменти, що вінк не підходили до її високого рівня. Про це оцих кілька заввак.

Предметом докладу проф. Балея була одна з проблем досвідної психольогії, а саме досліди над характером людини.

У вступі прелегент зазначив, що досі нема ще одноэгідної, однозначної дефініції характеру. Але це річ сама в собі другорядна, бо для наукових дослідів і практичного прикладення вислідів цих дослідів важне, сама річ, жива реальна дійсність, а не така чи інша словна дефініція цієї дійсности.

З цього приводу роблено заміт, мовляв, таким підходом до справи прелегент ставить у сумнів вагу й значіння самого характеру як безспірної виховної вартости. Дивно, так, якби ствердження труднощів получених із словним означенням, „що це таке час?“ — заперечувало істнування „часу“ або „вічности“. Адже недостача докладних дефініцій для предметів фільософії, це річ не виняткова а дуже звичайна. Відомий нпр. є вислів св. Августина про означення „часу“. „Коли не задумуюся над тим, що це таке час, — говорить він у своїх „Сповідях“, — тоді знаю, що це, коли-ж задумуюся, тоді не знаю...“

Те саме можна сказати і про характер. Коли говоримо про характер не ставлячи питання, що таке „характер“? — тоді поводимося так, якби ми докладно знали, що це; але коли схочемо здефініювати поняття „характеру“, тоді зараз у такій спробі натрапимо на труднощі. Але ствердження цього не заперечує того, що називаємо характером, ані не зменшує його важливости ані не виключає як предмету виховної діяльности педагогів.

Взагалі дивно ставилися деякі дискутанти до цього докладу.

Адже вже сам факт, що це виклад професора університету, европейської слави вченого, що говорить про предмет із обсягу своєї спеціяльности, повинен був у опонентів зродити думку, що чейже неможливе, щоб ця людина легковажно ставилася до своєї теми, або, щоб для вияснення поставленої проблеми звертала увагу на маловажні, дрібничкові моменти.

Буває, що деякі речі, — нераз дуже поважні, навіть трагічні — першим своїм виявом мимоволі викликують усмішку. Згадаю лише про подію, що трапилася другого дня Пед. Зїзду при нагоді дискусії над докладом пос. Кузьмовича. На домагання п. Хруцького, щоб референт свої статистичні дані про кількість українських шкіл у Польщі доповнив датами з Волині, Холмщини і Полісся, п. Кузьмович якстій заявив, що це може зараз зробити, а саме на Волині, Холмщині і Поліссі немає ніодної української школи. Ця відповідь своєю неприродністю викликала була усмішку у приявних, хоч віддавала вона дійсність поважну, болючу й трагічну. Одначе з рації первісного, відруховото, мимовільного усміху, ніхто не буде надужиати цієї усмішки і підносити її як аргумент маловартности самої дійсности. А щось подібне було при оспорюванні вартности реферату проф. Балея.

Згадка про те, що американські психотехнічні інститути начислили в „характері“, як у чомусь, що не є однородне, а складне, аж 237 рис, могла і мусіла своєю „американською докладністю“ викликати усміх у слухачів. Але опісля в дискусії підносити цю американську докладність-подрібність — не дрібничковість — як маловартну комічну дрібничковість, це було невмісне. Адже, якби хто спитав когось, кілько рис потрапить розріжнити в характері, то запитаний міг би вичислити, нпр. 5—10; український письменник певне вичислив би, чи назвав би їх більше, нпр. 20—30; один проф. психольогії може вичислив би їх 50—100, а університетський психотехнічний інститут в Америці, вичислить цих рис 237. Воно робило таке враження, якби хтось на викладі біольога-спеціяліста опонував його висновкам виказуючи смішність такої прецезійности, що в наукових біольогічних роботнях уживають таких приладів ножів (мікротомів), які потраплять грубість звичайної картки паперу покраяти ще на 100 частин. Виступати проти прецезійности наукових дослідів не річеве і щонайменше дивне!...

Те саме можна сказати і про насмішкувату завваґу щодо коробки-скарбонки, що її показував проф. Б., як один із численних приладів уживаних ним у досліджуванні якоїсь одної з рис характеру дитини. З цього зробили насмішкуватий закид, немовби то проф. Б. хотів у цю коробку замкнути або зловити душу дитини. Адже-ж у звязку з цією скарбонкою не про душу була мова, навіть не про цілість характеру, лише про викликання певного означеного відруху, чи переживання зі сторони досліджуваної дитини. І знову воно виглядає так, якби комусь при показі маятника (шнурка зі завішеним на кінці каменем) і поясновані, що цим приладом можна міряти час, хтось із насмішкою закинув, що, мовляв, він хоче шнурком час міряти, або на шнурок вічність зловити. Така скарбонка це тільки що шрубка в годиннику. Як шрубка, а ще радше ґвинт шрубки, або триб колісцятка є лише одною складовою частинкою в системі приладу мірення часу, так само оця скарбонка проф. Балея є лише одною складовою, технічною частинкою великої складної системи в досліджуванні характеру. Тому закид довлення душі в коробку, міг повстати лише у тих, що зовсім не розуміють дослідів або надуживають дискусії, щоб неріченими аргументами осмішувати противника.

У свому викладі проф. Балей не торкався справ виховних, що безпосередньо не вязалися з предметом його викладу. Отже не торкався, не оспорював, не перечив ні впливу особовости вчителя на вихованка, як не торкався і не перечив впливу книжки, преси, дому, товариства, і багато ще інших чинників. Вони-ж творять для себе окремі проблеми і про них могли бути на Зїзді окремі виклади і певне проф. Б. про неодну з цих справ-проблем міг би був сказати неодне таке, до чого ми самі ледве чи догадались би. Але предметом викладу проф. Б. не були ні вплив особовости вчителя, ні вплив преси чи товариства на душу ученика-вихованця, лише „психольогія характеру“ і заперечувати важливість експериментальних дослідів над характером людини для практичної педагогіки тому, що у викладі не було згадки про великий вплив особовости вчителя на душу вихованця, було великим непорозумінням. Адже-ж одне другому не перечило.

І. Галущинський.

ВАСИЛЬ МАКОВСЬКИЙ. 68)

ГМІНД.

ТАБОР УКРАЇНСЬКИХ ЗБІГЦІВ І ВИСЕЛЕНЦІВ У ЧАСІ СВІТОВОЇ ВІЙНИ 1914—1918.

Спогади зперед 20-ти літ.

Справу відгребав д-р Лев Ганкевич при кінці 1916. року і за його приблизним обчисленням сума, що наросла з тих пятисотикових датків, дійшла тоді вже до звиш 150.000 корон. Вирішена форма, щоб тих допомог зріклися заінтересовані, була така, що за ці гроші мала таборова управа закупити записи четвертої воєнної позички, а папери віддати українцям для цілей фондації. Під фірмою загальної „Читальні Просвіти“ скликав д-р Ганкевич загальні збори виселенців, які після його докладного реферату вирішили за ці гроші настійливо упімнутись. Виготовлено пропамятне письмо, яке делегація, зложена з п-і Олеськової, д-ра Ганкевича, Герматія, о. Короля, д-ра Маковського, д-ра Щіпановського і двох селян, вручила начальникові табору д-рові Бухнерові, пересилаючи одночасно копію того письма до розгляду й інтервенції Українському Посольському Клюбові у Відні. Посольський Клюб займився справою щиро і підтримав її перед центральною владою. Ті всі заходи дали бажаний успіх. Після довшого вагання і мовчанки віденський уряд погодився з вирішенням загалу виселенців гміндівського табору і доручив через таборову управу таку фондацію заснувати та дотичні статути представити урядові, щоб її затвердив. Те все зробили і таким робом фондацію заснували. До часу введення її в життя і вибору статутової управи члени організатори, що підписали статут, мали право й обовязок орудувати всіми ділами тієї фондації. Її рахункове майно при кінці істнування гміндівського табору доходило до пів міліона корон! Отже була це величезна фондація, створена виключно самопосвятою гміндівських нуждарів-виселенців, які хоч самі бідили і голодом примирали, зреклися тієї вижебраної пятисотикової денної допомоги, щоб цією жертвою створити гарну і тривку національну фондацію гміндівського імени.

При такій справі, у такому ріжношерстому зборищі народу, як гміндівський табор, плебісцитове вирішення, щоб зректися тих пять сотиків у хосен загальної народньої фондації гміндівського імени, було неподільною заслугою таборових інспекторів Гриця Фединського і Дмитра Луканюка, тому, що вони стояли в безпосереднім звязку з народом та вміли грати на чутливих струнах нар. маси. Одначе відгребав справу і практично вихіснував самопосвяту народу, зробивши натиск на таборову управу та центральну владу д-р Лев Ганкевич і це його заслуга. Щож! Під румовищами zваленої Австрії найшла гріб і та багатонадійна фондація.

Як взагалі чутливі були серця гміндівських виселенців на всі жертовні заклики, нехай скажуть деякі цифри:

У дні „Просвіти“ 8. грудня 1915. р. за один день зложив табор на дар „Просвіті“ — 2.700 корон; це заслуга українських таборових дівчат та інспекторів Фединського і Луканюка. В дні Шевченківського свята в таборі, 27. червня 1915. р., за самі жовто-блакитні памяткові кокардки в ціні по 5 і 10 сотиків зібрали 1.040 корон 76 сотиків. У дні цісарських уродин, 18. серпня 1915., зібрано з розпродажі відзнак на „Червоний Хрест“ 600 корон, також завдяки патріотизмові українського таборового жіноцтва.

За один чвертьрік 1916. року дали виведені „Жіночим Кружком“ улади (аматорські вистави, концерти і вкладки) поверх 4.000 корон прибутку.

В „Тарасові дні“ — 9. і 10. березня 1916. року — зібрано добровільними датками 2.859 корон 32 сотиків, з чого „Жіночий Кружок“ призначив тисячу корон на волинські українські школи і тисячу корон на буквар для неграмотних.

Це тільки деякі, прикладово наведені збірки, що мали патріотичний характер і є промовистим доказом виробленої української свідомости й жертвенности в таборі. Крім цих не переводились інші численні збірки на ріжні цілі і все мали успіх.

Була ще одна болячка в гміндівському таборі, яку треба записати на рахунок принесених нашим народом воєнних жертв, — його живий статок. Плекання худібки нашим народом у передвоєнному дрібному господарстві було родом запопадливої господарської ощадности. Скількість і якість стаєнної та хлівної домашньої худоби були ознакою мужицької засібности. Війна і те багацтво проглинула невідплатно, а димом від тієї жертви понесло і в гміндівському таборі. Не тільки людей тут запроторювали, але й виселену худібку — корови і коні.

(Далі буде)

на відгомін погоні зійшлися гуртки прохожих і Багінський вагався стріляти до утікача, побоюючись вцілити чужі особи. Одначе в тій хвилині, на протилежнім розі вулиць Фоксаль і Коперника, явився припадково поліцай Владислав Обрембський і він стрілив двічі до втікача з револьверу „Наган", але не вцілив. Утікач, який від сутички з Вивроцьким тримав витягнений револьвер, пристанув, змірився до Обрембського і стрілив кілька разів та ранив його у ліву долоню. Обрембський усунувся з погоні, а утікач вбіг у вул. Щиглю.

Тимчасом до погоні прилучився автом шофер Вітульський. Коли міністр увійшов був до дому, в якому находиться „Тов. Клюб", Вітульський почав негайно завертати авто до брами ч. 6, бажаючи вернутись вул. Фоксаль. Маневруючи автом, Вітульський (що не чув ніяких стрілів), побачив, як з дому ч. 3 виходив невідомий мужчина, що ніс малу пачку. Коли на крики „вбивник, тримати" той кинувся бігти вперед, Вітульський почав мерщій простувати машину. Коли врешті зміг рушити автом, втікач і ті, що гнались за ним, добігли вже до вул. Коперника. Вулиця, зразу пуста, зароїлася людьми і Вітульський не міг розгорнути більшої скорости, особливо коли люди кинулися до раненого Обрембського. Втікач вбіг у вул. Щиглю, і Вітульський віхав за ним туди, але спізнаючись. Біля авта біг пост. Багінський з добутим револьвером, випереджував його Давда, за ними розтягнувся шнур прохожих, що бігли. До тих, що бігли, долучився пост. Філіпюк Бол., що теж випадково найшовся у вирі погоні. Втікачеві хотів перетяти дорогу Вінк. Кухарський, що переходив вулицею, але втікаючий стероризував його револьвером і побіг далі. В якійсь хвилині пост. Багінський, на заклик Вітульського, скочив на ступні авта і машина приспішила темпо, але тимчасом втікач допав сходів, що ведуть вгору на вул. Окульнік і на скруті тих сходів та вул. Щигльої пропав погоні з очей з віддалі кількадесяти кроків. Коли Багінський, Давда, Філіпюк і інші вбігли сходами на вул. Окульнік, застали поле зору пусте і спокійне, а робітники, що працювали побіч, та прохожий старшина, якого призвища не устійнили, відповіли згідно, що зі сходів не надходив ніхто.

Супроти цього ті, що переслідували, дійшли до висновку, що втікач мусів скритись зараз біля сходів, інакше не тільки був би звернув увагу посторонніх осіб, але й вони самі булиб його ще бачили на вул. Окульнік, — як був би йшов чи то просто сходів до вул. Ординацької, чи то ліворуч, в напрямі Музею Красінських. У тому переконанні, ті, що переслідували втікача, затрималися біля сходів і почали обшукувати найближчий простір, але під впливом хибної вказівки одного з прохожих звернули всю увагу на сусідуючий зі сходами з правого боку терен кафлярських заведень Стахевича та, понижче сходів, на міське заведення св. Казимира, хоч небаром досліди виказали, що в полудневій порі ніхто туди не продерся. Зате не звернули уваги на наріжний дім, ч. 5, при вул Окульнік, якого брама віддалена ліворуч від виходу сходів ледви на кілька метрів.

Тимчасом на сходах, що вели зі Щиглої, почали збіратись гурти публики, прибували щораз нові функціонарі поліції і серед загальної дезорієнтації, розшуки далі напрямовували праворуч від сходів, сягаючи щораз глибше в недалекі терени, і кермуючись, як вказівкою, одиноко тією подробицею, що той, кого шукають має ясний зелений плащ. Тодіж — це була менш-більш 16 год. — з брами дому ч. 5 при вул Окульнік, вийшов звичайною ходою мужчина без плаща й капелюха, і звернувся негайно на ліво — до музею Красінських. Його появу завважили, незалежно одна від другої, дві особи: сторожиха дому ч. 5а., Софія Бандурська та брат згаданого вже Вінк. Кухарського, Казимир Кухарський; але були збиті з пантелику спокійною поведінкою того, що виходив та головно його одягом, іншим від того, про який казали при описі втікача, — не затримали його, ні теж не повідомили про це нікого з поліціянтів. Невідомий перейшов серединою вулиці до скруту вул. Окульнік, проти музею Красінських , потім, далі, звичайним кроком повернув на вул Ординацьку і в тому моменті його втратили з очей. Коли хвилину потім зявився на вул. Окульнік Вінк. Кухарський і його брат, поділився він з ним вісткою про того прохожого. Кухарські мали охоту піти за ним, але зараз кинули цей задум, до тогож нікого не повідомили про свою завваґу.

Негайно після цього, коли прибули старшини мундурової і слідчої поліції, наказано методичні розшуки у всіх напрямках. До дому ч. 5 увійшли урядники, роблючи ревізію в помешканнях. Водночас постерунковий сл. відд. Карло Бартель та сторож того дому, Каз. Ринкевич, пішов до сходової клітки того дому. У висліді розшуків Бартель і Ринкевич найшли у фронтовій сходовій клітці, на найвищому, 6-му поверсі, плащ, що його учасники погоні, Давда, Обрембський, Багінський і Філіпюк, — однозгідно розпізнали, як плащ втікача-злочинця. В тім плащі у правій бічній кишені, найшли, крім двох звичайних запинок від сорочки, білет з оплати стільця у прилюдних парках Варшави з перечеркненою датою „9", та малу зімняту блакитно-жовту кокардку; такі кокардки, як стверджено, кольпортують у Схід. Галичині українські націоналісти.

СМЕРТЬ МІНІСТРА І ЗНАРЯДДЯ ЗЛОЧИНУ.

Тимчасом до домівки „Тов. Клюбу" прибуло рятункове поготівля. Стверджено, що міністр дістав смертельну кулю в голову. Непритомного від першої хвилини міністра, що давав знаки життя, перевезли до військової лічниці Центра Санітарного Вишколу при вул. Пія 11. Лікарі хірурги полк. Сокольський Тадей і майор Левіта Генрик-Юлій взялися негайно за операцію. Та ледви змогли витяти входову рану й вийняти зі склепіння черепу кулю, що сторчала в ньому, міністр Бронислав Перацький в год. 17.15 не прийшовши до притомности скінчив життя.

Як виходить з оглядин трупа, з зізнань лікарів-операторів і оречення знавця проф. Громецко-Домбровського, смерть послідувала внаслідок постілової рани черепу й мізку; куля ввійшла у череп з позаду, з лівого боку і спричинила розрив поздовжного мізкового заливу, широкі ушкодження мізку з обсягу лівої півкулі та помітні тріснення кости й черепового окривала. Ці ушкодження знавець очеркнув як безумовно смертельні. Крім того ствердили у небіжчика перестріл та одерту шкіру правої вушної черепашини, які то ушкодження зробив револьверовий постріл.

На основі вигляду входових отворів, визнав знавець, що стріли були віддані з віддалі найменше 25 цм.

На чолі й обличчі небіжчика устійнено теж широкі задрапини і тріснення шкіри, що повстали мабуть з упадку на входові сходи клюбу.

Як устійнили негайно після злочину в домівці клюбу досліди, злочинець дав до пок. мін. Перацького 3 стріли. Стверджують це згідно свідки Адам Давда, Ян Дудас і Стан. Кусмерський, що тоді находився в городі клюбу. Крім цього, крім кулі, що її вийняли з голови мін. Перацького, найшли дві ідентичні кулі у голю. Одна з них вбилася у праву фрамугу дверей з голю до ґардероби клюбу на висоті 1.60 цм. (це було мабуть стрільно, що пробило вушну черепашину міністра), другу вийняли з долівки ґардероби проти дверей з голю, у віддалі 2 м. від них.

В голю найшли теж три гільзи, що відповідали згаданим в горі стрільнам.

Крім того пост. сл. відд. Карло Бартель найшов одно стрільно на розі вул. Коперника і Щигльої, врешті пяте стрільно вийняли з передрамени пост. Обрембського, що, як виявилося, був важко скалічений. Зокрема 4 гільзи того самого, що стрільна, калібру найшли: 2 на вул. Коперника і 2 на вул. Фоксаль, на відтинку від вул. Фоксаль до вул. Щигльої. Інститут судових експертиз, якому опісля ці кулі й гільзи передали для досліду, ствердив, що всіх їх вистрілено з одного й того самого автоматичного револьверу, кал. 7.65 мм. Інститут ствердив водночас, що гільзи мають знак „Д. В. А" і зірку, що вони німецькі і в Польщі в торговлі їх нема. Що до револьверу, не міг Інститут на основі познак від стрілів очеркнути докладно його системи і ствердив тільки, що той револьвер лівоскрутний і — можливо — є з рушникарських варстатів в Еспанії.

Тимчасом дальші досліди виявили таке:

В день замаху злочинця бачили кілька разів на вул. Фоксаль, починаючи від год. 10 вранці. Він проходжувався біля дому ч. 3, заглядав крізь штахети в город, і мав постійно під пахою згадану пачку. Негайно перед приїздом мін. Перацького, коли до клюбу заїхав уже голова ради мін. Леон Козловський, а за ним мін. суспільної опіки Юрій Пацьорковський, злочинець проходжувався перед самим домом ч. 3. Врешті у моменті, коли мін. Перацький висідав з авта і скермувався у сіни, цей мужчина підійшов за ним даний свідок Кусьмерський зізнав, що коли бачив цю сцену крізь вікно, завважив, що при розі брами цей мужчина вийняв з під пахи пачку і вхопивши її лівою рукою, правою долонею притиснув її кількакратно, врештіж входючи вже в сіни, вложив знову під рамя. Зайонц чув опісля тріск дверей з сіней до голю, відхилив двері і побачив, як той сам мужчина стрілив до міністра з револьверу.

Досліди, що мали вияснити, чи побіля вбивства не завважили якого товариша атентатчика, не дали позитивного висліду; тільки згаданий свідок Кусьмерський зізнав, що коли бачив тричі того мужчину, який опісля зробив замах, завважив одночасно ще іншого молодого юнака, що теж проходжувався по вул. Фоксаль (по стороні паристих чисел), при чому Кусьмерський мав враження, що оба ці прохожі порозумівалися зором.

Щодо вигляду самого вбивника, то свідки однозгідно очеркнули його, як бльондина з правильними рисами, без заросту, опаленої шкіри, росту вище середнього, вбрання його не було темніше від плаща.

Щодо капелюха, що його вбивник згубив, то оглядини ствердили тільки, що це дешевий літній капелюх піскового кольору, зі слідами дуже короткого вживання. Допити, щоби вияснити, хто й де купив цей капелюх, були безвислідні

Бомба.

Зате виявилося, що пачка, завинена в папір з цукорні Ґаевського, яку кинув атентатчик, мала в собі бомбове стрільно. Негайно візвано знавців-піротехніків, що взялися розброїти бомбу. Знявши кольоровий папір і гумку, якими була перевязана пачка, ствердили вони, що в дальшому опакуванні з паперу находилася картонова коробка з товстими плямами. З тієї коробки добули металеву шестигранну пушку, розміру 12×10×5 цм., зроблену зі злютованої чорної бляхи. Пушка була чотирократно перевязана дротом. У накривці, що була прикріплена до пушки парафіною і зміцнена кусником дерева, находився овальний отвір, з якого, від нутра пушки, виставав запальник, що назовні виглядав на ручку з металю, форми букви „ш". Біля держака, на вічку від пушки прикріплений був поземо валець з ясножовтого матеріялу, розмірів 10.5×3 цм., загорнений у пожовклий пергаміновий папір. Коли валець відсунули і вічко з запальником зняли, устійнено, що пушка має до 4/5 свого обему мілкий темножовтий порошок, ваги якого пів кг.

Негайно після цього запальник, як теж частини згаданого вальця й порошку з пушки, перевезли на Цитаделю, до піротехнічної лябораторії і варстатів узброєння муніції школи зброярів у Варшаві, де взялися дослідити вибухові речовини та роззброїти запальник.

Далі йде знову подрібний опис складових частин бомби.

Знавці-піротехніки пор. Ян Вайс і майстри Вл. Вевюра і Фр. Ясінський дійшли до висновку, що вбивник намагався — хоч безуспішно — викликати вибух запальником й натиснув толок, однак не роздавив ампулки з азотним квасом. На думку знавців, вбивник зустрів в запальнику опір у механізмі запальника, бо ампулка була з грубого скла, а до тогож кавчук і парафіна стримали натиск толока. Проте запальник і ціла бомба були здатні до вжитку і від сильнішого натиску або удару по ручці запальник був би без сумніву вибух.

Крім цього знавці признали, що бомбу зроблено ручно й хатнім способом. Силу її вибуху означили дуже значною; відповідала вона злученій силі 4—5 ручних гранат.

Треба додати, що підчас слідства провірено опісля силу тієї бомби, викликавши вибух так само зроблених стрілен. На основі цього знавець пор. Вайс ствердив, що і в отвертому і в замкненому просторі сама сила вибуху — незалежно від ударів відломків пушки — викликалаб смерть осіб, що находились би в місці вибуху, у промірі кількох кроків.

Бомба, яку покинув вбивник, дала першу нагоду викрити співучасників злочину.

А саме напередодні вбивства, дня 14. черв

ва, влада безпеки у Кракові і Львові перевела, на основі давніше зроблених „вивядів" і обсервацій, низку ревізій і арештів серед осіб, запідозрілих у приналежності до терористичної організації Українських Націоналістів (ОУН). Підчас ревізії викрили у Кракові в хаті одного з підозрілих, Ярослава Карпинця, при Ринку Дембінцькім ч. 13., хемічну лябораторію.

У звязку з тим найдену у Варшаві бомбу перевезли негайно до Кракова, де, при участи знавців-піротехніків, порівнали поодинокі її складові частини з знайденими у цій лябораторії матеріялами. У висліді цього серед предметів, забраних з хати Карпинця, найшли останки аркуша залізної бляхи, ідентичної з бляхою, з якої була зроблена пушка варшавського стрільня. Коли пушку розлютували й випростували, виявилося, що її краї, нерівно й ручно різані, прилягають ідеально до берегів аркуша й доповнюють частину, що бракувала до цілости.

Крім цього підчас додатково переведеної в хаті Карпинця ревізії найшли у скрині на відпадки малу, заржавілу й погнену бляшку, що розпростована відповідала овальному отворові з вічка варшавської пушки, який мав нерівні береги.

Далі серед предметів Карпинця найшли знавці ще й інші відповідники складових частин цього стрільня, а саме: мосяжні рурки, такі, з яких зроблено і рукоять толока і толок і кадовб запальника; далі — залізні перстені, ідентичні з перстенем, якого вжито як опірний кадовба запальника, дощинки, що були відрізком дощинки з обсади запальника, врешті дроти, шрубки, гумову рурку й гумки, що відповідали відповідним частинам стрільна.

На основі цього знавці кпт. Ст. Дигонь, пор. Вайс і ст. майстер, військовий піротехнік Ант. Сендор, заявили категорично дня 20. червня, що пушку і складові частини запальника зроблено з матеріялів, найдених у хаті Карпинця.

Це устійнення дало само собою вказівку, що виконавців замаху треба шукати перш за все серед членів ОУН, бо крім лябораторії ревізії викрили у Кракові 24. червня 1934 у тої ж Карпинця та в його найближчого товариша Миколи Климишина, численні докази їх приналежности до тієї організації.

Переслуханий в характері підозрілого, Карпинець не признається до участи в ОУН та до виконання будьякого стрільна, і дав викрутне вияснення, впевняючи, що лябораторія служила йому виключно до наукових дослідів. Коли після того показували йому найдені у Варшаві частини стрільна, Карпинець заявив, що аркуш бляхи, який в нього найшли підчас ревізії, він найшов на проході.

Щож до Климишина, то цей відмовився взагалі давати будь які вияснення й не дав їх до кінця слідства.

Таємничий мешканець Володимир Ольшанський

Тимчасом у Варшаві 18. червня 1934. р. зголосився до поліційної влади Ізмаїл Чернов і повідомив, що в нічліговім захисті при вул. Вольській ч. 42, де він хвилево мешкає, кілька днів перебував якийсь молодець, який у дні вбивства, себто 15. червня, вийшов рано, залишив підручні речі і більше вже не зголосився.

Переведено негайно доходження з таким вислідом:

Згаданий захист відкрито у квітні 1934 р. В ньому можна мешкати за оплатою 1 зол. на добу. 12. червня 1934 рано відвідав захист молодий мущина, розпитувався про умовини і домагався окремої кімнати. Тому, що вільне було місце тільки у спільній салі, пришелець не рішився відразу. Щойно вечором прийшов вдруге і зголосився на місце, яке призначила йому управителька Марія Берова. Пришелець вручив Беровій документ тотожности на прізвище Володимира Ольшанського, абсольвента гімназії у Львові при вул. Карпінського ч. 21. На основі цього документу Берова вписала його до мельдункової книжки захисту і після того віддала його Ольшанському. Якщо Берова пригадує собі, цей документ видав маґістрат м. Львова.

Той Ольшанський, хоч заповідав рано, що принесе зі собою речі з двірця, приніс тільки бронзову скіряну течку. Його одіння було попелясто-бежового коліру у кратки, літній плащ зеленкуватого коліру, капелюх ясніший, пісковий. Говорив із східньо-галицькою вимовою, робив враження інтеліґента, міг мати 20—23 роки. Беровій не згадував, як довго буде і з якою метою приїхав. Заплатив їй 5 зол і передав сховати 57.80 зол., годинник і згадану течку. Що в цій течці було, Берова не знає, пригадує собі, що не була тяжка. 13. червня Ольшанський відібрав гроші і годинник; по сніданні вийшов, коло 14. год. вернувся на обід і знову вийшов та прийшов щойно після 11. год. вночі. Гроші і годинник передав знову переховати, зате відібрав течку. Так само було в четвер 14. червня з тим, що Ольшанський вернувся коло 8. год., зїв з поспіхом вечеру, вийшов і вернувся коло півночі. В обох тих днях допитувався Берової, чи не має кімнати для одної особи, бо почувався би свобідніше. Зі співмешканцями мало розмовляв і був обережний. Одному з них, Феліксові Мельові, відповів, що приїхав до Варшави „у деяких справах".

15. червня Ольшанський встав коло 8. год. рано (як звичайно), зїв сніданя і пішов до міста. Беровій відповів, що не прийде на обід. Слузі Жолондкові заявив, що залишає плащ і капелюх, за яким прийде одна пані. Колиж Жолондек згадав, що не видасть тих річей без письма, Ольшанський відповів, що ця пані покаже картку, на якій буде по лівім боці написане число „25". Одначе незадовго вернувся і забрав плащ та капелюх. Більше його в захисті не бачили.

Виявилось, що в течці Ольшанського були тоалєтові дрібнички, між іншим тубка з пастою до зубів львівської фірми „Альое", декілька примірників варшавських щоденників, дві запинки до сорочок і вживана денна біла сорочка, ліля в паски.

Свідки Мель і Жолондек описали капелюх і плащ Ольшанського, зовсім згідно з описом капелюха, що його згубив убивник, та найденого плаща при вул. Окульнік ч. 5. Щож торкається особи Ольшанського, відповіди тих свідків згоджуються з описом більшости свідків, які здоганяли вбивника. Підкреслили, що Ольшанський виглядав на спортовця, огоріла скіра, росту вище середнього, худощавий, правильно збудований, з буйним темно-білявим волоссям, чесаним до гори.

Слідство виявило, що ніякий Володимир Ольшанський не мешкав при вул. Карпінського, а дому ч. 21 взагалі при тій вулиці нема.

Евген Скиба — Микола Лебедь

У тому часі, 22. червня, поліційний агент Йосиф Будний виїхав зі Львова до Данціґу з дорученням слідкувати за українськими діячами, чи не появиться вбивник мін. Перацького. Будний запримітив, що в товаристві Андрія Федини, визначного члена О. У. Н., перебуває невідомий українець, який слабо орієнтується у розкладі міста Данціґу. Будний знав, що Федина допомагав діячам ОУН, скомпромітованим у Польщі, давав їм фальшиві документи й гроші та влекшував дальшу втечу. Запримітив, що Федина і його новий товариш конспірують свою взаїмну стрічу, що Федина давав вказівки щодо рухів у місті. Оба по виході з помешкання Федини нібито розійшлися й окремо, але одночасно, зайшли на обід до академічного дому. Звідтіля вийшли знову окремо, йшли рівнобіжно, опісля в деякім віддаленні, зійшлися і Федина вказував товаришеві дальшу дорогу. За тими вказівками товариш Федини, за яким слідкував Будний, зайшов до дому при вул. Шляґерштрассе ч. 13. У вікні цього дому ждала на нього невідома жінка, яка, побачивши його, вийшла на вулицю і привиталася з ним. Обоє пішли на дворець і всіли до поїзду, який відходив до Цопоту. Будний сів до того самого купе і ствердив, що розмовляють по українськи. У Цопоті сіли на лавці. Незадовго прийшов Федина і відпровадив обоїх до пристані. Там невідомий мужчина попрощався з Фединою і жінкою, сів на корабель „Пройсен", який відїздив до Свінемінде.

ЯК АРЕШТУВАЛИ ЕВГЕНА СКИБУ.

Будний негайно повідомив Варшаву про свої поміченя. Начальник слідчого уряду у Варшаві 22. червня вечором звернувся телеграфічно до портової поліції у Свінемюнде з проханням придержати того мужчину. І дійсно портова поліція у Свінемінде обставила вхід до порту і в год. 5.30 придержала мужчину, згаданого у телеграмі, після приїзду корабля „Пройсен". При придержці був присутній польський консуль зі Штетина Геліодор Штарк. Придержаний українець був схвильований. Консулеві показав документ на назвище „Евген Скиба", що його видав генеральний консулят Німеччини у Данціґу на подорож кораблем на лінії Цопоти-Свінемінде і з поворотом, без пашпорту і візи. На питання консуля заявив, що їде до свояків у Берліні; розмова велась в українській мові. При ревізії консуль ствердив, що новий і майже невживаний капелюх „Скиби" мав на підшивці марку фірми у Варшаві, вул. Маршалківська 114. „Скиба" заявив, що у Варшаві взагалі не був. Мав убрання зеленкуватого коліру, чорний цератовий дощевик і виповнену ріжними предметами бронзову скіряну течку. Всі знайдені річи оглянули й опечатали консуль Штарк і кримінальний радник Опіц. Опісля Скибу відвезла німецька влада до Берліна, де його відфотографували і здактильоскопували. Скиба подав, що його знають і можуть про нього потвердити Андрій Федина у Данціґу і Ріко Ярий у Берліні. Вечором того самого дня Скибу відвезли літаком до Варшави, де він відмовив якихнебудь вияснень. Конфронтація зі свідками виказала, що „Скиба" не був безпосереднім убивником, ні злогадним Володимиром Ольшанським.

СКИБА У КРАКОВІ.

Зате поліційні аґенти з Кракова: Франц Капуста, Адам Чижевич, Максиміліян Шкарадко, Франц Сордиль і Кароль Маршалів, які слідкували за Карпинцем і Климишином, зізнали як свідки, що „Скиба" був 30. травня від ранку до півночі у Кракові у помешканні Карпинця, туди завів його Климишин. При тій нагоді виявилось правдиве назвище Скиби. До поліційних урядів у Галичині розіслано фотографії Скиби і таким чином ствердження, що правдиве його назвище є Лебедь Микола, походить зі Стрілиськ Нових пов. Бібрка. Стверджено теж, що за ним шукає поліція за участь у приготуванні грабункового нападу на поштовий уряд у Городку дня 30. листопада 1932 р. При арештуванні Скиба-Лебедь мав з собою низку політичних друків, які переслала німецька влада до Варшави. Між ними було декілька брошур, примірник „Розбудови Нації" і летючки ОУН. Крім того Лебедь мав два нотатники зі слідами видертих карток. У більшому нотатнику записка олівцем: „Акт його використання і скапіталізування. Концетраційні табори. Присуди або може і смерть деяких у краю, щоб протиставитись мусимо створити гурт людей — боєво (нечитке слово) і (нечитке слово) вивінувану по боєвому — яка навіть по заарештуванні більшого числа членів зможе кермувати боєвою роботою. Ще може дійти до зриву поодиноких сіл, повітів. Мала партизанка. До неї ми не є приготовані. Видати короткий комунікат і довгий з насвітленням акту (за пімсту — поширити в леґальній пресі, якщо не вдасться летючками (на селі)".

У меншому нотатнику низка видатків, між ними: „12.00 капелюх", „24.00 плащ", „65 помешк.", „45.00 помешк.", „29.000 білет" (двічі); години відізду далекобіжних поїздів на основі розкладу їзди з 15. червня 1934 р., більші числа „870.00, „155", багато зворотів і слів, які льогічно годі повязати, назви ріжних книжок з відповідними числами і т. п.

Ґрафольоґ інж. Шиманкевич ствердив, що згадані записки в обох записниках зробив Лебедь. В його убранні знайшли теж лист, писаний польською мовою, не датований, в якому авторка нарікає, що він не пише часто листів. У течці знайшли два берети і спортові штани (пумпи) з того матеріялу, що убрання та дрібні предмети.

Ґаричевський, Лебедь і Квєцінська у Варшаві.

Доходження і розвідка устійнили, що Лебедь купив капелюх у фірмі Леver при вул. Маршалківській ч. 114, не раніше, ніж 18. травня 1934 р.

На основі знаку „М. 5165" на сорочці Лебедя стверджено, що біля віддавав до пральні „Аско" від 16. травня 1934 р. під назвищем Ґодлевскі, замешк. при вул. Золотій ч. 6.

На основі виписаних з нотатника Лебедя назв і чисел книжок стверджено, що він випозичав книжки у читальні Чеслава Козловського при вул. Вспульній 44. До випозичальні книжок приходив з молодою жінкою, яка теж позичала книжки на назвище Ґаліна Зажицька, зам. при вул. Брацькій 6 м. 5. Абонамент був від 22. травня 1934 р. Лебедь звернув останню книжку 15. червня, але не вибрав квоти 3 зол

ЯК ВІДКРИЛИ ПОМЕШКАННЯ ЛЕБЕДЯ

На основі розвідки по цілій Варшаві і показування світлин Лебедя стверджено 4. липня, що його знає сторож дому при вул. Кошиковій

ч. 19. Одночасно зголосилася до влади безпеки Емілія Кашерова з того дому, заявляючи, що в неї мешкав цілий місяць молодий мужчина прізвищем Сваричевський. 16. червня покинув нагло помешкання, залишив більшу скількість річей, за якими вже більше не зголосився. При конфронтації з Лебедем Кашерова пізнала, що „Сваричевським" був саме Микола Лебедь.

Кашерова та її сестра Рузя Ґліценштайнова зізнали, що Сваричевський-Лебедь наняв у неї помешкання 15. травня 1934 р. через мешканеве бюро „Польскоміс" — Вощатинського. Представився як син землевласника, студіює у Львові, до Варшави приїхав на літній сезон. За кімнату платив 65 зол. (суму записану в нотатнику). Поведінка його спокійна. Майже щодня приходила до нього молода жінка, яку називав нареченою. Крім того при кінці його побуту зголосився теж якийсь молодий мужчина, під неприсутність Сваричевського, за яким розпитував.

У дні вбивства, себто 15. червня Сваричевський як звичайно вийшов рано. Чи опісля вернувся — не знають. Зате пригадують собі, що був у хаті коло год. 7-ої вечором, був дуже схвильований. Розлив воду зі шклянки. Опісля виправдувався перед Ґліценштайновою, що „нині взагалі страшний день". На питання цього свідка відповів, що мін. Перацького убили. Чергового дня рано був як звичайно у лазничці. Коли служниця занесла йому снідання, не застала його уже в кімнаті і Сваричевського більше не бачили. Щойно 18. червня надійшла картка з датою висилки 17. червня з Ґдині, в якій перепрошує за „студентський виїзд". Повідомляв, що буде у Ґдині місяць на лікуванні і просив задержати річи. Служниця Кушевська подає ще деякі нові подробиці.

Між річами Сваричевського, які залишив у Кашерової, на двох сорочках були знаки „М. 5165", тотожні зі знаком на сорочці, яку мав на собі підчас арештування. Одна зі сорочок Сваричевського, вилинялого коліру ліля, вимірами, кроєм і шиттям — як зізнав знавець Ф. Ігнатовський — ідеально відповідала сорочці, яку залишив Ольшанський при вул. Вольській ч. 42. Крім того найдено між його річами ковнірець женевської фірми. Знавець ствердив, що таких ковнірців у Польщі не виробляють ні не продають.

На основі згаданих зізнань двох свідків стверджено, що Сваричевський винаняв через згадане бюро „Польскоміс" другу кімнату при вул. Служевській ч. 3. м. 5. для своєї — як говорив — нареченої. Оплату за цю другу кімнату заплатив у бюрі сам, яку винаняв на своє назвище. Ревізія при вул. Служевській ч. 3. м. 5. виявила, що у Ванди Шиманської мешкала молода жінка Ванда Квецінська, яка по місяцеві нагло виїхала і залишила дрібні річи щоденного вжитку та ґардеробу (як і Сваричевський). Квецінську відвідував часто молодий чоловік, її наречений. При конфронтації з Лебедем пізнали його як того нареченого.

Шиманьскій та її служниці Л. Ярмоліківній Квецінська подала, що буде мешкати місяць півтора, є студенткою і дає лекції. При кінці побуту заявила, що залишиться тиждень або два. По кількох днях (це могло бути в часі 15—17. червня) заявила нагло, що йде до кіна і завтра виїде. Опісля коло год. 17. вийшла і вже більше не вернулась. За кілька днів надійшла картка з Ґдині, подібна змістом і тієї самої дати, що картка Сваричевського.

13. червня дістала поштовим переказом зі Львова 100 зол. Назвище та адреса надавця Квецінського, Львів Сапіги 69 — виявились неправдиві. За кімнату заплатила Квецінська 45 зол. (суму, записану в нотесі Лебедя).

Документу тотожности Квецінської між її річами не найшла поліція; зате документ на назвище Сваричевського знайшла між його річами у Кашерової. Тим документом була військова посвідка на назвище Антона Любомира Сваричевського, яку видало 18. червня 1929, П. К. У. Львів—місто.

Правдивий Сваричевський, слуханий як свідок, зізнав, що у Варшаві взагалі не був. Свою військову посвідку згубив — мабуть у Львові — у першій половині травня 1934 р. і дійсно, 19. травня 1934 р. Антін Любомир Сваричевський зголосив у V. комісаріяті поліції у Львові, що кілька днів тому згубив військову посвідку.

Слідство у цій справі не увінчалось успіхом. Зате виявилось, що Сваричевський записаний у Львові як підозрілий за участь в О. У. Н. і що утримував звязки з арештованим під тим замітом Андроніком Копистянським.

Ґрафольоґ інж. Шиманкевич ствердив, що в посвідці Сваричевського вискробано одно слово в рубриці віроісповідань і вписано „рим"; у рубриці національність перероблено „руська" на „польська" і в рублиці „зріст" вписано 166 (Микола Лебедь високий на 168 цм.).

Щож торкається „Зажецької" чи „Квецінської" виявилось, що оба ці назвища є видумані.

Зізнання М. Лебедя.

Микола Лебедь признався до автентичного назвища і вияснив ось що: у жовтні 1932 р. поліція впала на слід звіту про заворушення на Волині. Один зі сусідів у Стрілиськах Нових обтяжив Лебедя перед поліцією і тому Лебедь мусів втікати спершу до Львова, де мешкав з тов. Олександром Соколом. У квітні 1933 р. утік до Чехословаччини, мешкав у Празі, опісля в її околиці. У серпні 1933 р. вернувся потайки до Польщі, щоби зустрінутись з батьками. В тому часі чеська влада перевела ревізії й арештування українців і господар вимовив йому помешкання. Тоді намагався перейти до Німеччини, але по переході кордону німецька поліція придержала його і засудила на 8 днів арешту. Вернувшись до Чехословаччини, за порадою товаришів, хотів дістатись до Данціґу, де сподівався виробити документи тотожности і спокійно замешкати. З тією метою перейшов у квітні 1934 р. з Чех до Польщі, спершу мешкав у верховинця, 4—5. травня приїхав до Львова, де скривався до 1. травня. Товариш порадив йому, щоби підождав на „свято моря", бо при нагоді масових прогульок легко дістатися до Ґдині. В околиці Львова зустрінувся зі своєю нареченою і в порозумінні з нею виїхав до Варшави, де приїхав уже 15. травня; чергового дня приїхала до Варшави його наречена. У Варшаві передтим ніколи не був. Відмовився подати назвище верховинця, товариша і нареченої та назвати місця, де ховався. 15. червня вечором по смерти мін. Перацького виїхав з нареченою до Ґдині. У Варшаві мешкав місяць тому, щоби дістатись до Данціґу, а наречена приїхала до Варшави виключно на його прохання, щоби йому товаришити.

Потвердив, що мешкав у Кашерової під назвищем Сваричевського, а наречена при вул. Служевській під назвищем Квецінської і була записана у читальні під назвищем Зажецької, але оба ці назвища фальшиві. Наречена подала видумані призвища, щоби не навести на його слід поліції. З Варшави їздив нічною порою до Кракова напередодні польського свята Евхаристії, щоби довідатись, чи може мешкати без документу тотожности. У Кракові знав тільки одного товариша і його відвідав. Ні призвища ні адреси цього товариша не подав. Довідався, що без документів не може мешкати. Карпинця і Климишина не знає.

З початком червня відвідав його у Варшаві невідомий мужчина, якого не знає. Його прислала до нього наречена, щоби не зрадитись, що мешкає під іншим призвищем. Цей мужчина був один раз або два. Приніс дві суконки, одну білу й одну колірову. Лебедь закликав свою наречену до себе. Відобравши посилку обоє вийшли з тим мужчиною і попрощали його на вулиці. Більше його Лебедь не бачив.

15. червня стрінув свою наречену коло полудня, були на проході у Саськім городі до 2-ої год. Опісля зїли обід у молочарні Аґріль при вул. Нови Свят і коло 3-ої год. вернулись до хати. Коло четвертої стрінулись в Уяздовськім парку, звідтіля пішли на Маршалківську до кіна. По дорозі коло год. 17.30 (5.30) довідались з надзвичайних додатків про вбивство мін. Перацького і тому до кіна не пішли. Коло 7 год. вернулись до дому. Коло год. 8-ої Лебедя відвідала наречена і тоді обоє почули телефонічну розмову господині. З розмови виходило, що вбивство виконали українці. Почувши то, Лебедь рішився виїхати до Данціґу, бо боявся, що поліція шукаючи за вбивником, впаде на його слід. Наречена рішилась відвезти його до Данціґу.

Того самого дня відїхали особовим вечірним поїздом, забираючи з собою найнеобхідніші речі. Валізки з ґардеробою залишили, щоби не викликати підозріння, і відїзд затаїти. Обоє висіли у Ґдині 16. червня рано. Звідтіля Лебедь пішов до Цопот, а звідти поїхав поїздом до Данціґа. Там пізнав мужчину, якого вказала йому наречена і він подбав для нього про документи на призвище Евгена Скиби. Рішив поїхати до Берліна, але на перший корабель зі Сопот до Свінемінде спізнився і тому відїхав щойно 22. червня. По приїзді корабля до Свінемінде його арештували.

У слідстві шофер Адам Кочик зізнав, що у дні вбивства мін. Перацького возив молодого мужчину між год. 12. і 13.30 пополудні на вул. Тамка 44. З фотографії пізнав Миколу Лебедя, як свого пасажира.

Лебедь не признався до О. У. Н. ні до допомоги в убивстві мін. Перацького та відмовив дальших вияснень у справі закинених йому злочинів.

ПЕРША ВІСТКА ПРО ГРИЦЯ МАЦЕЙКА. — ЯКІВ ЧОРНІЙ.

Одночасно слідство устійнило перший слід самого вбивника. 22. вересня 1934. р. слідчий уряд у Львові переслав фотографії Гриця Мацейка з повідомленням, що він у місці постійного замешкання при вул. Театинській ч. 5 від довшого часу неприсутній. З цієї фотографії свідки: Марія Берова, Йосиф Зайонц (с. Франца) і Фелікс Мель пізнали рішуче згаданого Володимира Ольшанського, який мешкав від 12. до 15. червня 1934 у захисті при вул. Вольській ч. 42. Зпоміж свідків самого атентату і погоні за вбивником тільки Вінкентій Кухарський, Гелена Андерсова та Іґнаци Татуля ствердили, що ця фотографія відповідає у загальних рисах виглядові вбивника. Одночасно підкреслили, що лице є надто округле, пуцаловате. Крім того **надійшли „конфіденціональні вістки" слідчого уряду у Львові, що Мацейко є дійсно вбивником мін. Перацького.**

У вересні 1934 р. слідчий уряд у Львові повідомив, що вбивник мін. Перацького, втікаючи з Варшави, затримався на деякий час у Люблині, де ночував у якогось Чорнія при вул. Веселій ч. 10 м. 1. та що Лебедь мешкав у Варшаві в 1933 р. при вул. Злотій під призвищем „Дацько". Обі ці вістки виявились правдивими. Стверджено, що в Люблині мешкав дійсно під згаданою адресою Яків Чорній, студ. унів., до 21. червня ц. р. Це помешкання віднаймав поліціянт Франц Мацеєвський кільком студентам українцям. Його жінка Катерина Мацеєвська зізнала, що в другій половині червня, коло год. 10 вечором, заїхав під її хату автом якийсь мужчина, середнього росту, віком понад двацять літ, з темним волоссям, чесаним до гори, й обгорілим лицем. На голові мав берет. Не мав зі собою ні валізки, ні течки, ні плаща. Довідавшись, що тут мешкає Чорній, просив свідка, щоби дозволила йому ждати на нього (Чорній пішов саме тоді зі своїм товаришем Бураком чи пак Гойсаком на стацію).

Вернувшись, Чорній обмінявся кількома словами з гостем і попросив Мацеєвську, щоби дозволила переночувати учителеві з під Люблина. Чергового дня рано Чорній вийшов з гостем і вже більше не вернувся.

У слідстві підс. Чорній потвердив назагал інформації Мацеєвської. Додав, що тов. Бурака відпроваджував 16. або 17. червня. Мужчина, якого застав у своїм помешканні, представився йому як учитель з під Львова. Заявив підсудному, що їде в околиці Львова. З гостем майже не розмовляв, чергового дня вранці його не відпроваджував. Навпаки, цей гість попрощав Чорнія ще в ліжку. Свід. Володимир Бурак зізнав, що Чорній відпровадив його на двірець у Люблині мабуть 15. червня. Слідство виявило, що Чорнія підозрівала влада у приналежності до ОУН. і двократному підпалі стирт в околиці Львова у 1933. р.

ЛЕБЕДЬ ЯК „ДАЦЬКО" І „ВОЛОЩАК" У 1933. Р

На основі інформацій слідчого уряду у Львові, слідство виявило, що Лебедь мешкав у Варшаві від 6. вересня до 6. грудня 1933 при вул Злотій 59 м. 28 у Генриха Вронцберга. Лебедь щойно по трьох тижнях записався як Йосиф Дацько, студ. техніки зі Львова. Цей факт потвердили свідки Вронцберг і його служниця та ґрафольоґ Шиманкевич, який ствердив, що мельдункову картку Дацька виписав Лебедь. Хід життя у 1933. р. був подібний як у 1934. р., з тим, що Дацько не мав нареченої. Кілька днів перед відїздом (сказав, що до Франції) прийняв у сінях молоду жінку, раніше відвідало його двох мущин (один — двічі). Під його неприсутність телефонував до нього хтось зі Львова (подався за батька „Дацька") і просив Вронцберґову переказати синові, щоби залишився у Варшаві ще на тиждень—два. Кілька разів Дацько дістав з пошти листи і два грошеві перекази на 250 і 200 зол зі Львова, надані 20. вересня і 16. жовтня 1933. р. Адреса надавця переказів „Т. Кусніцова", Львів, Оссолінських 10, виявилась неправдивою.

Лебедь леґітимувався перед Вронцбергом документом тотожности і військовою посвідкою на призвище Йосифа Дацька. Ці документи мав видати маґістрат м. Львова. Стверджено, що маґістрат м. Львова їх не видавав.

Дійсний Йосиф Дацько, студ. унів. у Львові, проти якого ведеться окреме слідство, зізнав, що Лебедя не знає. Військову посвідку позичив у серпні 1933 р. Богданові Лецькові або Ленському разом зі залізничою знижкою, щоби міг вернутись до дому, (де той товариш мешкає, Дацько не знає). По двох місяцях дістав посвідку з поворо

том. Графольоґ Шиманкевич ствердив, що на цій посвідці перероблено написи: „віроісповідання", „військовість" і „національність", так само, як у посвідці Сваричевського.

Крім того слідство ствердило, що 7. грудня 1933 р. (чергового дня по відході від Вронцберґів — нібито до Франції) задержали Лебедя на залізничому двірці у Циттав у Німеччині за нелегальний перехід чесько-німецького кордону, без особистих документів. Лебедь подався тоді за „Марка Волошака" зі Львова, ур. 11. грудня 1911 р. (Лебедь ур. 9. грудня 1909 р.). Тоді німецька влада переслала його фотографію і дактильоскопійну карту до Варшави, щоби провірила його дані, але без успіху. Зате тепер підчас слідства порівнано фотографію і дактильоскопійні відтиски „Волошака" та „Лебедя" і ствержено їх тотожність. 16. грудня 1933 р. відставила німецька влада здогадного Волошака до Чехословаччини.

„Солецька" — Дарія Гнатківська.

Опис українки, яку бачив поліційний агент Будний у Данцігу 22. червня 1934 р., згоджувався з описом Квецінської чи пак Зажецької. Далі св. Будний предложив до актів слідства три мельдункові картки з її побуту у Данцігу в Августи Цірманової (від 23. до 28. червня 1934 р.) в готелі „Дойчер Гоф" в Оливі (від 17. до 19. червня 1934 р. і від 27. до 30. вересня 1933 р.). Зізнав, що у Данцігу Солецька стрічалася з Олевою Чайківською, проти якої ведеться тепер окреме слідство за приналежність до ОУН. В Оливі відвідував Солецьку Федина.

ЯК АРЕШТУВАЛИ СОЛЕЦЬКУ.

7. жовтня 1934 р. слідчий уряд у Львові дістав конфіденційну вістку, що по довшій неприсутности Дарія Гнатківська вернулась з Данцігу до батьків у Смоднім, пов. Косів. Арештована 9. жовтня 1934 р. Гнатківська заявила слідчому судді у Львові, що до ОУН. не належить, але солідаризується з тією ідеєю і є прихильницею революційних метод цієї організації. Зізнала, що від 1932 р. аж до свого арештування 9. жовтня 1934 р. постійно перебувала у своїх батьків у Смоднім. У Варшаві ніколи не була, призвища нареченого спершу не хотіла виявити, опісля призналась, що є ним Микола Лебедь. Писав до неї з Чехословаччини і з Берліна, останній раз бачилася з ним у Львові у другій половині травня, де візвав її листом. Тоді була у Львові чотири гожні. Це ствердили своїми зізнаннями свідки: Мирослава Глинявська, Зеновія Мирослава Сушко, Михайлина Волошин і Марія Коренець, які зізнали, що Гнатківська мешкала у них у травні 1934 р., перед виїздом до Варшави не мельдувалась і що кілька днів зміняла помешкання.

У Варшаві розпізнали свідки: Ярмоліківна, Каліновська і Бобовська підс. Гнатківську як „Квецінську" чи пак „Зажецьку". Тоді Гнатківська призналася, що була у Варшаві з Лебедем від 16. травня до 15. червня, де мешкала у Шиманської й опісля була у Данцігу під призвищем Ірени Солецької. Зізнала, що з кінцем квітня Лебедь повідомив її з Берліна про свій приїзд до Львова, куди за ним приїхала і стрінула його на двірці. У Львові мешкали у дальших свояків та у знайомих, не мельдувалась. Стрічалась декілька разів з Анною Чемеринською. На пропозицію Лебедя поїхала за ним до Варшави чергового дня по його виїзді. Виїзд затаїла перед ріднею і знайомими. Товаришці залишила три листи до батьків з дорученням, щоби висилала що кілька днів поштою і щоби таким чином батьки думали, що вона є у Львові. Призналася, що у Варшаві мешкала у Шиманської. За помешкання платив Лебедь. Ніхто до неї не приїзджав ні не привіз ніякої пачки з ґардеробою. Білої сукні взагалі не мала. З Лебедем ходила до кін, театрів і на проходи, а позатим нічим спеціяльно обоє не займались. Не виключає, що Лебедь виїзджав кудись з Варшави, бо щоденно з ним не стрічалась. 15. червня виїхала несподівано з Варшави нічним поїздом в год. 21.30 (9.30) на Гель. У дні вбивства була до обіду в хаті і Лебедя не бачила. Опісля зізнала, що мабуть бачились обоє перед обідом у Лазенках. Обідали в „обивательській" кухні при вул. Крулевській. Коло год. 3-ої стрінулась з Лебедем і пішла до його помешкання. З надзвичайних додатків довідались про вбивство мін. Перацького. Лебедь висловив острах, що поліція, шукаючи за вбивником, може впасти на його слід і тому запропонував виїзд на деякий час на Гель. У його помешканні коло год. 7. веч. почули крізь двері телефонічну розмову з господинею. З тієї розмови виходило, що вбивство виконали українці. Забрала зі собою підручні річи на дорогу, не повідомляла Шиманської, бо її не видала і винна була ще 7 зол. На Гель приїхали чергового дня в год. 7-ій рано. Лебедь виїхав до Данцігу, щоби подбати для неї про документ тотожности на перехід кордону, кажучи, що там має знайомих. І дійсно такий документ привіз на назвище Ірени Солецької. Опісля зізнала, що цей документ привезла їй студентка не Лебедь. Була у Данцігу, Оліві і Цопоті, у 1933 р. в Оліві не була. Лебедь хотів їхати до Берліна, але спізнився на корабель і тому Гнатківська відложила свій виїзд до батьків. 22. червня відпровадила Лебедя на корабель, що відходив до Цопот, зі знайомим, якого представив їй Лебедь. По відїзді цей знайомий мущина запізнав її зі студенткою, яка, — як виходить зі зізнань Гнатківської, — перевезла її з Ґдині до Оливи. Назвища тієї студентки не знає. Вдержувала з нею звязки тому, бо не знала міста ні німецької мови. З Данцігу виїхала 25. або 26. червня і 26. або 27. червня вже була у батьків.

Графольоґ Шиманкевич ствердив, що підписи „Солецька" на мельдункових картках з 1934 з Оливи і Данцігу та письмо на картці до Шиманської і до Кашерової від Сваричевського, походять з руки Гнатківської. При ревізії у Гнатківської у Смоднім знайшли вірші Кравціва. Батьки Гнатківської зізнали, що Лебедя не знають і він ніколи в них не мешкав.

З інформації повітової команди поліції у Косові виходить, що батько Гнатківської о. Омелян підозрілий щодо ОУН, а підсудна вдержувала звязки з українцями, судово-караними за ОУН.

Вияснення Карпинця.

Підс. Ярослав Карпинець спростував своє вияснення, зізнаючи 15. і 16. червня 1934 р., що є членом ОУН., куди вступив 1933 р. в літі у Станиславові. Згідно з приказом, виконав при кінці травня 1934 р. для бомби бляшану пушку і запальник зі шкляною ампулькою. Ані пушки ані запальника не виповнював вибуховим матеріялом. Заявив, що Лебедя не знає.

ХТО ВБИВ ЯКОВА БАЧИНСЬКОГО, І ЗВЯЗОК З УБИВСТВОМ МІН. ПЕРАЦЬКОГО.

Тимчасом слідство навело на слід дальших співучасників убивства. На цей слід навело слідство у справі вбивства Якова Бачинського, абс. ґімн., якого застрілили невідомі справники 9. травня 1934 р. у Стрийськім парку у Львові. Розглядаючи ґільзи і кулі, витягнені з тіла Бачинського, Інститут Судових Експертиз ствердив у листопаді 1934 р., що Якова Бачинського і мін. Перацького вбили з одного і того самого автоматичного револьверу. Слідство і розшуки у Львові виявили, що Я. Бачинського вбили на приказ ОУН., підозріваючи його, що він дає інформації владі безпеки. На Бачинського були два замахи: 31-го березня у Великодню суботу Бачинського ранили ножами при вул. Декерта, 9-го травня застрілили його у Стрийськім парку. Слідство виявило, що в першім замаху брав участь Евген Качмарський; 9. травня 1934 р. застрілили його Роман Мигаль і Роман Сеньків. Усі вони, арештовані у вересні 1934 р., призналися. Крім того Мигаль вияснив, що револьвер з якого вбили Бачинського, мав опісля Підгайний.

ЗВЯЗОК УБИВСТВА ДИР. БАБІЯ З УБИВСТВОМ МІН. ПЕРАЦЬКОГО.

Крім того 25. липня 1934 р. боевик ОУН. Михайло Цар (не Павло Савчук) застрілив у Львові Івана Бабія, директора державної ґімназії з українською мовою навчання. У звязку з тим убивством 10. серпня 1934 р. поліція арештувала Івана Малюцу, студ. техніки. Малюца признався до ОУН. і до співучасти в убивстві дир. Бабія та дав такі вияснення у варшавській справі:

Малюца про ролю Лебедя у Варшаві.

У жовтні 1933 р. Степан Бандера, краєвий провідник ОУН., доручив Малюці, який був тоді організаційним референтом, щоби поїхав до Люблина і до Познаня та приготовив „хати" до вжитку організації. Крім того Бандера доручив вступити до Варшави, де під призвищем Йосифа Дацька мешкає Микола Лебедь, і провірити, чи Лебедь не потребує допомоги. Малюца знав Лебедя ще в 1932 р. як члена ОУН. Від Бандери і від нього самого знав, що Лебедь (його псевдонім — Марко) приїхав до Варшави ззакордону, де скривався у звязку з нападом на уряд у Городку. Бандера мав псевдонім: „Баба", „Лис", „Степан", „Степанко", сам Малюца називався „Крук".

Бандера, висилаючи Малюцу до Лебедя у Варшаві, питав його, чи не знає у Варшаві жінки, яку можна би приділити Лебедеві з тією метою, щоби він, переводячи розвідку, міг свобідніше ходити. Одначе Малюца не мав і не приділив Лебедеві ніякої жінки. Про яку розвідку йшло, Малюца довідався від Лебедя у Варшаві, де той мешкав у Вронцберґа. І так — Лебедь показав Малюці вивішені на вулиці фотографії прем. Єнджеєвича, мін. Міхаловського та інших осіб, яких Малюца вже не пригадує собі, і говорив, що знає, хто вони є (себто прем. Єнджеєвич, мін. Міхаловський та інші), де мешкають, де бувають. Згадав теж, що знає, де мешкає радн. Івахів і ствердив, що до нього легкий доступ. З тих слів Малюца здогадався, що Лебедь переводить для боєвих актів „боєву розвідку".

Лебедь домагався, щоби Бандера прислав гроші і визначив помічника. У звязку з тим Малюца старався у Варшаві приєднати до О. У. Н. Маґденка, замешкалого при вул. Мйодовій ч. 16., але цей відмовився. Крім того Лебедь заявив, що хоче, щоби його з Варшави відкликали і просив, щоби побалакав у цій справі з Бандерою.

У Познані Малюца розмовляв згідно з дорученням Бандери зі Степаном Зощуком. Цей згодився, що його помешкання у Познані буде „хатою" для кожного, хто зголоситься і назве гасло „булан-верхи". Вертаючись з Познаня бачився ще раз з Лебедем у Варшаві. У Люблині зорґанізував „хату" з таким самим гаслом у студ. Чорнія, замешкалого при вул. Веселій ч. 10. м. 1. Малюца вважав його членом ОУН. згідно з вияснениям Василя Крука, якого засудили за приналежність до ОУН.

По повороті до Львова Малюца здав звіт Бандері зі своєї подорожі і вислав Лебедеві-Дацькові 200 зол. (ґрафольоґ Шиманкевич ствердив, що переказ на 200 зол. з 16. жовтня 1933 р., адресований до Дацька, та наданий нібито Т. Кусьніцовом, виповнив Малюца — подібно як переказ на 250 зол. з 20. вересня 1933 р., — до якого Малюца не хоче признатися). Малюца телефонував теж до Лебедя зі Львова ранньою порою з поштового уряду (як виходить з денника телефонічного руху на лінії Львів—Варшава, така розмова дійсно відбулася 14. листопада 1933. у будинку поштового уряду).

Вкінці Малюца додав, що Лебедь перебував у Варшаві в 1933 р. до зими (як довго, докладно не знає). Малюца пізнав теж Лебедя і Чорнія. Крім того слідство устійнило, що в Познані від 1933 р. дійсно мешкав під згаданою адресою Степан Зощук, студ. мед., голова організації українських студентів „Громада", запідозрений у приналежності до ОУН. Далі стверджено, що у Варшаві мешкає теж при вул. Мйодовій ч. 16 від 1932 р. Василь Маґденко, який заперечив, наче би знав Малюцу або розмовляв з ним у справі приступлення до ОУН.

Василь Кук теж заперечив, будьто би знав Малюцу і Чорнія, але вияснив, що студіював право у Люблині. В. Кука засудили в 1934 р. на 2 роки за приналежність до ОУН. і за саботаж. Чорній заперечив, наче би знав Малюцу, належав до ОУН. і згодився відступити свою кімнату на „хату". Додав, що Василя Кука знає, з Люблина з його студій у 1932-33.

ЛЕБЕДЬ У БЕРЛІНІ, ЖЕНЕВІ ТА В ІТАЛІЇ.

З дальших вияснень Малюци виходить, що опісля бачився двічі з Лебедем у Львові між 10 і 15. травнем 1934 р. з доручення Бандери. При першій стрічі Лебедь оповідав, що приїхав з Берліна. Закордоном рішили перейти від „ексів", себто експропріяційних нападів до „мокрої роботи". У Берліні бачився з Ярим, де стрінув Павеліча, провідника терористичної хорватської організації „Усташі". Опісля на пропозицію Павеліча поїхав до „фільварку" „Усташі" в Італії, де відбувалися вправи зброєю. Був теж у Бельгії, в Женеві, з чого Малюца доміркувався, що бачився у Женеві з Коновальцем. Вкінці Лебедь заявив, що їде до Варшави, як здогадується Малюца — у „боєвих справах", подібно як у 1933 р.

ТАЄМНІ СТРІЧІ У ЛЬВОВІ І ВИЇЗД ДО ВАРШАВИ.

Чергового дня Малюца стрінувся з Лебедем на мості на Замарстинові з доручення Бандери і звів Лебедя з Богданом Підгайним. Чи Лебедь ще з кимось у Львові зустрічався — не знає. З Підгайним вдержував Малюца звязок від половини 1933 р. у справах боєвого реферату. З розмови Лебедя з Підгайним Малюца переконався, що оба знались.

У тімсамім часі Бандера заявив Малюці, що Лебедеві треба приділити якусь жінку на час його побуту у Варшаві. Бандера роздумував, чи вибрати Дарію Гнатківську, чи Анну Чемеринську (тіточну сестру Малюци). Вкінці рішив, що поїде Гнатківська. Малюца не знає, які завдання мала мати Гнатківська у Варшаві і яку ролю вона там відограла. Здогадується, що тут йшло про маскування розвідки.

По виїзді Лебедя до Варшави у 1934 р. Бандера їздив до Кракова, опісля їздив ще кудись. Коли вернувся по дводенній неприсутности з подорожі до Львова, говорив, що є перетомлений, бо їхав цілу ніч. Чи Бандера був тоді у Варшаві, Малюца не знає. Підчас виїзду Лебедя до Варшави, або по виїзді в травні 1934 р. Бандера зажадав ще від Малюци, щоби вказав йому „хати" у Познані і в Люблині. Тоді Малюца подав йому адреси Зощука і Чорнія. На тиждень перед арештуванням, себто 14. червня 1934 р., Бандера жалувався перед Малюцою, що мусить вислати Лебедеві до Варшави гроші, хоч не має фондів.

Ґрафольоґ Шиманкевич ствердив, що переказ на 100 зол. до „Ванди Квецінської" у Варшаві з 12. червня 1934 р., виповнив Степан Бандера.

Малюца не признався до вини у справі допомоги до вбивства мін. Перацького і вияснив, що поодинокі чинности виконав не знаючи, що вони мають звязок з убивством.

Степан Бандера, ур. 1909 р., студ. рільничо-лісового виділу львівської політехніки, не признався до приналежности в ОУН., до допомоги у справі вбивства мін. Перацького і вияснив, що нічого не знає в тій справі.

Зате інж. Богдан Підгайний, ур. в 1906 р., признався до приналежности в ОУН., куди вступив в 1933 р. з ініціятиви Андрія Федини. У звязку з атентатом на мін. Перацького Підгайний вияснив ось що:

Підгайний про ролю Лебедя і Мацейка.

З доручення Бандери, псев. „Баба", „Малий", якого Підгайний уважав за визначного члена ОУН., але не знав, що є краєвим провідником, Підгайний вияснив, що в осені 1933 р. перейняв провід одного з двох боєвих відділів ОУН. у Львові. До цього відділу належав Качмарський, якому підлягала „трійка": Мирон Королишин, Гриць Мацейко і мужчина низького росту, якого псевдонім був „Залізняк". Крім того до відділу належав Іван Ярош. На чолі „розвідки", себто боєвої розвідки при боєвім відділі, стояв Роман Мигаль, який стрічався з Підгайним і Бандерою. Мигалеві підлягала жіноча розвідка, якою кермувала померша в серпні 1934 р. Марія Кос. До цієї розвідки належало багато дівчат, між ними Катруся Зарицька.

ПЛЯНОВАНІ АТЕНТАТИ.

На весну 1934 р. Бандера заявив Підгайному, що закордонна влада ОУН. домагається від краєвої влади, щоби виказалася новою боєвою роботою. Бандера заявив Підгайному, що організація слідкує за ком. Білевичем (тепер начальник слідчого уряду у Кракові) і у Варшаві слідкують за мін. Наконечніковим-Клюковським і радн. Іваховим. Хто веде цю розвідку, Бандера не згадав Підгайному.

ПАРТИЗАНТКА „ЗЕЛЕНИХ КАДР".

У половині травня 1934 р. Бандера натякнув Підгайному, що плянується поважну „роботу" на іншім терені, себто не в Галичині. Згадував, що внаслідок тієї „роботи" на українців посипляться „репресії". Передбачував, що польська влада створить навіть концентраційні табори для українців. Щоби не допустити до арештувань і до замкнення української молоді в цих таборах, слід сформувати „зелені кадри" молодих українців. При допомозі тих „кадр" молодь могла би скритися не тільки у лісах, але повести партизантську боротьбу

СТРІЧА НА „САГАРІ".

Підгайний рішуче заперечує, начеб у травні 1934 р. стрінувся з Лебедем і розмовляв з ним. Признає, що чув про його побут у Львові, ба навіть стрінув на „Сагарі", себто на пляжі на Замарстинові мужчину, подібного до Лебедя, і здогадувався, що ним є саме Лебедь. Той мужчина був з Бандерою, до якого Бандера прийшов на стрічу. Крім того там був командант другого боєвого відділу у Львові. Вкінці прийшов теж Мигаль, який Лебедя не бачив. Коли Підгайний запитав Бандеру, чи цей мужчина є Лебедем, Бандера спантеличений запитав, чому так здогадується. Підгайний оправдувався, що чув про побут Лебедя у Львові. Ця вістка схвилювала Бандеру і це переконало його, що цей мужчина — це справді Лебедь. Далі Бандера заявив Підгайному, що цей мужчина привіз револьвер „Ортґеш" кал. 7.65 і хоче виміняти його на кал. 6.35. Згідно з дорученням, Підгайний кілька днів пізніше передав Бандері для цього „Лебедя" револьвер „Ф. Н." кал. 6.35, що його купив Качмарський за 40 зол. (підс. Е. Качмарський признав цей факт).

ПЛЯНОВАНИЙ АТЕНТАТ НА ПІДКОМІСАРЯ ВЯЗНИЧНОЇ СТОРОЖІ У ЛЬВОВІ.

Підгайний вияснив, що від грудня 1933 р. організував на приказ Бандери замах на підкомісаря вязничної сторожі у Львові Владислава Кособудського за здогадне знущання над українськими вязнями.

Кількакратні спроби вбити Кособудського в умовинах, в яких убивник міг би втекти, не повелися. Тому Бандера доручив у травні 1934 р. виконати атентат на вулиці перед вязницею, хоч би навіть справника схопили. Підгайний доручив поспитати „людей Качмарського", хто з них зголошується на добровольця. Підгайний зясував „трійці" Качмарського небезпеку плянованого у такий спосіб нападу. На добровольця зголосився Гриць Мацейко, кажучи, що хоче зреабілітуватися, бо свого часу допоміг поліції схопити Івана Мицика, який застрілив Евгена Бережницького (16. травня 1931 р. у Львові при вул. Ґродзіцьких; Мицика за те засудили на 15. років вязниці)

Виїзд Мацейка до Варшави.

Про те, що Мацейко зголосився на добровольця, Підгайний повідомив Бандеру. Одначе цей заявив, що атентат біля вязниці неактуальний, бо „Провід" не годиться посвячувати члена організації до цього вбивства. Крім того Бандера заявив, що хоче вжити „Ґонти" (Бандера і Підгайний ще тоді не знали призвища Мацейка) до іншої роботи і доручив поспитати „Ґонту", чи міг би евенуально виїхати зі Львова на два тижні, але так, щоб його неприсутність не звернула уваги. На випадок прихильної відповіди доручив зажадати від „Ґонти" його фотографії до леґітимації і визначити йому стрічу з Бандерою. „Ґонта" згодився і заявив, що „візьме відпустку від свого вуйка під притокою, що їде на вакації до батьків".

До стрічі Бандери з Мацейком у присутності Підгайного дійшло при кінці травня в год. 21 (9-ій) вечором при вул. Вулецькій, що потверджує і Качмарський.

Бандера, який до того часу ще не знав Мацейка, балакав про байдужі справи і мабуть хотів загально прослідити його. Вкінці відібрав фотографію і звільнив Мацейка, визначуючи стрічу з ним чергового дня. Бандера заявив Підгайному, що Мацейко не зробив корисного враження і головно нарікав на не дуже то інтеліґентний вигляд „Ґонти".

Бандера згадав, що крім „Ґонти" зголосилося ще двох на добровольців. Одначе один з них уже відкликав свою згоду, коли йому заявили, що мусить втратити життя. При черговій стрічі Бандери з Ґонтою Підгайного не було. Але вже за кілька днів, з початком червня, Бандера казав йому зірвати звязок з Ґонтою і те саме повторив Качмарському, додаючи: „Ґонта від нас відходить". Підгайний зрозумів так, що Мацейко вийде „на роботу".

На питання, як Ґонта озброєний, Підгайний заявив Бандері, що Ґонта має револьвер штаєр кал. 8 мм. На питання, які ще револьвери має гурток Підгайного, цей останній вичислив їх, а між ними револьвер, з якого Мигаль убив Бачинського, себто Гішпан, кал. 7.65 мм. Тоді Бандера доручив принести цей револьвер Гішпан 7.65 ще того самого дня в год. 21 на Гору Страчення.

Того дня Качмарський повідомив Підгайного, що прийшов Ґонта, віддав „велику машину" (себто Штаєра) і заявив, що має дістати „малу". Підгайний зорієнтувався, що бажання Мацейка тісно вяжеться з дорученням Бандери принести „Гішпан" на Гору Страчення і тому заявив Качмарському, що Мацейко все дістане. Одночасно Підгайний зажадав від Качмарського, щоби йому приніс револьвер „Гішпан", що Качмарський виконав передаючи його Підгайному Залізняком.

Цю подробицю потвердив у своїх вияснениях Мигаль, а саме, що при кінці травня 1934 р. Підгайний згадував йому, що вичистив у себе револьвер Гішпан кал. 7.65, з якого Мигаль 9. травня убив Бачинського.

Далі Підгайний зізнав, що вичистивши основно той револьвер, заніс його з двома повними 9 стріловими магазинками на визначену стрічу з Бандерою і там йому віддав його. Бандера затримав Підгайного, кажучи, що зараз надійде Мигаль. Сам підійшов до якогось мужчини, віддаленого на 15—20 кроків і вручив йому згаданий револьвер, відібравши від нього дві гранати, які видав зараз Підгайному. Після того цей мужчина відійшов.

Підгайний пізнав у цім мужчині Мацейка Надто прийшов до цього висновку у звязку з телефонічною розмовою, яку мав з Качмарським, як із факту, що саме Ґонта мав у себе згадані дві гранати, що їх тепер віддав. Коли Підгайний звірився з тим Бандері і покликався на телефонічну розмову з Качмарським, Бандера схвильований закинув йому, що він не зберігає конспірації. І так, як раніше на „Сагарі" щодо Лебедя, так і тепер щодо Ґонти, відрух Бандери піддержав переконання Підгайного, що тим мужчиною був дійсно „Ґонта".

Дальшу розмову на цю тему перервав прихід Мигаля і всі почали радити у справі інших організаційних замірів.

Отже Мигаль потвердив в усіх подробицях факт стрічі з Бандерою і Підгайним у згаданих обставинах і зміст розмови, яку подав Підгайний.

Слід додати, що спершу Підгайний зізнав у цій справі, що згаданий револьвер доручив на Горі Страчення не Бандері, але безпосередньо „Ґонті", з яким там стрінувся на приказ Бандери.

Після тої стрічі на Горі Страчення, „Ґонта" не брав уже участи у сходинах боєвого відділу. Якийсь час пізніше заявив Підгайному, що Ґонта мабуть уже не вернеться. Додав декілька слів вияснення, з яких Підгайний зрозумів, що Ґонта візьме участь у „роботі", при якій згине або його схоплять і що Бандера сам досліджував терен, отже, що був у Варшаві.

Негайно опісля Качмарський натякнув Підгайному, що знає, що „Ґонта" (звзний Грицем) виїхав до Варшави „на Перацького", а Бандера звернувся до Підгайного з питанням, яке є призвище „Ґонти". Як виявилось, Бандера довідався, що Гриць Мацейко залишив у хаті вуйка картку з вісткою, що їде на прогульку, з якої вже мабуть не вернеться. Бандера хотів провірити, чи цей Мацейко є якраз „Ґонтою", а коли йому це потвердили, „мало не збожеволів зі злости".

Підгайний розмовляючи при найближчій стрічі з Бандерою, навів йому інформації Качмарського. І при розмові Бандера розсердився. Доказував, що Качмарський не може нічого знати, бож сам Мацейко знав лише те, що їде до Варшави і там — на місці дістане дальші прикази. У звязку з тією карткою, яку залишив Мацейко, Бандера відгрожувався, що „цього дурня (себто Мацейка) треба буде назад стягнути з Варшави".

Вкінці Підгайний вияснив, що коли мін. Перацький був на інспекції у Галичині (від 3. до 9. червня 1934 р.), Мигаль повідомив його, що якийсь мужчина привіз вістку про приїзд міністра до Стрия і допитується, чи не можна би було „щось зробити". На цю тему Мигаль і Підгайний розмовляли з Бандерою, але він признав цю справу неактуальною, бо міністр виїхав уже зі Стрия, а крім того не відомо куди і коли буде переїзджати. У звязку з тим зізнанням Підгайного Мигаль вияснив 8. червня 1935., що це неправда, будьтоби дістав від когонебудь таку пропозицію зі Стрия і розмовляв про неї з Бандерою. Зате Мигаль ствердив, що дійсно говорив Підгайному про побут мін. Перацького у Галичині. Тоді Підгайний заявив йому, що про це є вістка у „Веку Новім", казав Мигалеві цю вістку вирізати і вислати у коперті до Варшави, адресуючи до „Любомира Сваричевського" при вул. Кошиковій; числа дому Мигаль не память. Це доручення Мигаль виконав.

(Як відомо, при вул. Кошиковій 19 під прізвищем Любомира Сваричевського мешкав тоді Микола Лебедь).

Якщо йде про вістку про побут мін. Перацького на інспекції у Галичині, стверджено, що таку згадку дійсно помістив „Век Нови" з дня 6. червня 1934 р.

Запитаний у цій справі Підгайний спершу заперечував зізнання Мигаля, опісля признався, що дійсно дав йому таке доручення в таких умовинах:

У звязку з приїздом мін. Перацького до Галичини Бандера доручив Підгайному слідкувати за пресовими вістками у цій справі і передати їх у заступництві Бандери, Степанові Долинському. Цей Долинський, псевдонім „Комар", є, як виясное Підгайний, саме тим комендантом другого боєвого гуртка, який був на „Сагарі" одночасно з Лебедем. (Передтим Підгайний запе-

…же, що не знає його призвища). В О. У. Н. Козар відігравав визначну ролю. Проводив нападові в Городку (технічно підготовив напад Лебедь, приятель Долинського), в останнім часі крім того командував другим боєвим гуртком у Львові, кермував боєвою роботою на провінції. Отже коли згідно з дорученням Бандери Підгайний стрінувся з Долинським, якого знав особисто — Долинський доручив йому висилати пресові вістки про побут міністра на адресу, про яку зізнає Мигаль. Підгайний виконав це доручення, виручуючись Мигалем.

Степана Долинського не переслухували у цьому слідстві, бо його схопили щойно 23. вересня 1935 р. і тому проти нього ведеться окреме слідство.

АРЕШТИ НАПЕРЕДОДНІ ВБИВСТВА.

14. червня 1934 р. поліція арештувала рано Бандеру і Підгайного. Згаданий Роман Мигаль, ур. 1911 р., студент права, переслуханий як обвинувачений зізнав, що у звязку з тими арештуваннями навязав з ним звязок Роман Шухевич. До стрічі дійшло 15. червня над вечером, коли вже вийшли надзвичайні додатки щоденників з вісткою про вбивство у Варшаві. Шухевич видав організаційні вказівки Мигалеві і Качмарському, заявляючи, що перейм ає функції після Підгайного. Згадуючи про варшавський атентат, висловився: „це наш найкращий подвиг" і казав зараз повідомити Малюцу, щоби відкликав виїзд до Варшави.

Малюца вияснив у цій справі, що він і Шухевич рішили повідомити Лебедя у Варшаві про арештування Бандери. Одначе оба нібито не знали точної адреси Лебедя у Варшаві і Малюца хотів запитати про те Чемеринську. Але тому, що тимчасом надійшла вістка про вбивство мін. Перацького, справа була вже неактуальна і з цією саме радою Шухевич прислав Мигаля до Малюци. Згаданий Роман Шухевич, проти якого ведеться окреме слідство, є згідно з вислідом слідства одним з найвизначніших членів Організації і належить до неї вже від кількох років. Згідно з вясненнями його приятеля Підгайного і вияснень Малюци та згідно з іншими даними, Роман Шухевич був боєвим референтом О. У. Н. В останнім часі, від половини 1933 р. — був нібито на „організаційній відпустці" і менше займався справами. І саме тому провідник Бандера кермував безпосередньо працями в тім рефераті.

Переслуханий у цій справі, як свідок, Роман Шухевич заявив, що справді говорив з Малюцою, що про арештування Бандери слід повідомити „людей у Варшаві". Одначе не знав, хто в організації і з якою метою перебуває у Варшаві, в першу чергу не знав, яка є місія Лебедя.

У справі втечі Мацейка після атентату у Варшаві широкі вияснення склали Іван Малюца, Роман Мигаль і Евген Качмарський, робітник у фабриці цикорії.

Подібно як Малюца, оба останні призналися до приналежности О. У. Н., Мигаль — від 1931 р. Качмарський від липня 1933 р. Слід додати, що Качмарський до 4. липня 1933 р. відсиджував кару 5 літньої вязниці, засуджений у 1928 р. за участь у збройнім нападі боєвиків УВО на поштовий уряд у Львові.

Оба вони потвердили вияснення Підгайного щодо ролі, яку виконували у боєвім рефераті ОУН і що Бандера мав псевдонім „Баба". Надто Мигаль вияснив, — згідно з Малюцою, — що Підгайний мав псевдонім „Бик". Щож торкається Мацейка, то Мигаль назвав його іменем „Гриць", а Качмарський потвердив, що псевдонім Мацейка був „Гонта"

Поворот Мацейка до Львова

Мигаль і Качмарський запевнюють, що нічого не знали про плянований атентат. Мигаль вияснює, що Мацейка пізнав щойно по вбивстві; знову Качмарський, що Мацейка бачив останній раз перед атентатом в останніх днях травня або з початком червня, коли то з доручення Підгайного визначив Мацейкові стрічу при вул. Вулецькій (себто стрічу з Підгайним і Бандерою).

Опісля Качмарський побачив Мацейка вперше з кінцем червня або в перших днях липня 1934 р. у Львові. У слідстві Качмарський запевняв, що стріча була припадкова. Після того 10. червня ц. р. заявив, що у справі цієї стрічі посередничив Мирон Королишин, до якого перший зголосився Мацейко. (Слід додати, що цей Королишин скривається і підчас слідства його не переслухали).

Мацейко з „таємною міною" заявив Качмарському, що вертає з подорожі, що був у Варшаві і брав участь у вбивстві мін. Перацького; разом з ним був другий мужчина, з яким по вбивстві Мацейко мав стрінутися у Варшаві. Але тому, що Мацейко не найшов його на визначенім місці, тому ще того самого дня виїхав з Варшави. Мацейко говорив, що мав докори совісти з приводу схоплення Івана Мицика, вбивника Бережницького. Брав участь у вбивстві у Варшаві тому, щоби зреабілітуватися перед організацією. Качмарський не питав і не знає, коли Мацейко вернувся до Львова. Мацейко заявив йому тільки, що мешкає у свояків і того дня має стрічу при вул. Сербській. Вкінці Мацейко прийшов вдруге, кажучи, що на вул. Сербській нікого не було, і просив, щоби Качмарський довів до стрічі з кимсь з організації. Тому, що Підгайний і кілька днів після того Роман Шухевич були арештовані, Качмарський звернувся до Мигаля, кажучи, що шукає контакту.

Підс. Мигаль потверджуючи цей факт, додав, що Качмарський дуже настоював, щоби виробити стрічу, і Мигаль на основі вияснень Качмарського дійшов до переконання, що цей „з Варшави" є вбивником мін. Перацького. Вволивши волю Качмарського звернувся до Марії Косівної і за її посередництвом розмовляв з вірним йому членом ОУН Малюцою, якому теж повірив, що „приїхав чоловік з Варшави" і шукає звязку з організацією. Як Малюца подає, ця розмова була 25. червня 1934 р.

Далі Качмарський, Мигаль і Малюца одноздгідно вияснюють, що Малюца через Мигаля визначив „чоловікові з Варшави" стрічу в домі при вул. Підвале ч. 7, де приміщується домівка Т-ва „Дністер". На цю стрічу Качмарський не привів Мацейка і прийшов сам, бо не встиг його повідомити через Королишина. Тоді Малюца визначив нову стрічу на черговий день на год. 10 рано на т. зв. Червонім Мості, що Качмарський переказав Мацейкові через Королишина.

І дійсно чергового дня на умовленім місці зійшлися: Качмарський, Мацейко і Малюца. Качмарський добре не знав Малюци і боявся передати йому Мацейка. Тому затримав цього останнього і підійшов до Малюци з домаганням, щоби подав гасла, які доказували би, що має право взяти Мацейка в імені Організації. Тоді Малюца подав адресу: „Люблин, Весола 10, м. 1". (Качмарський зізнає, що Малюца подав тоді, крім люблинської ще інші адреси, яких Качмарський не памятає). Мацейко, якому Качмарський все те повторив, признав достаточними і навязав з Малюцою розмову.

Як зізнає Малюца, Мацейко заявив йому (Качмарського не допустили до тієї розмови), що вертається з Варшави; опис його втечі по атентаті, який подала преса, відповідає правді. Мав кинути бомбу у хвилині, коли міністр буде висідати з авта. Одначе — як говорив — хоч зробив усе, щоби бомба вибухла, ствердив, що „в бомбі ніщо не діється". Тоді зрозумів, що бомба не вибухне, сховав її, пішов за міністром до будинку і там убив його з револьверу.

Опісля вийшов спокійно на вулицю, кинув бомбу, а коли зпоза рогу вийшов поліціянт, стрілив до нього і втікав далі.

Заявив, теж, що револьвер кинув у місті до ріки або в якійсь брамі до смітника, цієї подробиці з розмови Малюца не пригадує. У Варшаві був разом з „Тадком" чи пак „Скибою" (цими псевдонімами означив Мацейко одну і ту саму особу, — як Малюца здогадався — Лебедя); спершу мешкав в якомусь готелі під прізвищем Степана Калінського, опісля в іншім місці, як Володимир Ольшанський. День атентату не був означений і Мацейко часто ходив на вулицю, призначену до атентату, задумуючи виконати його у догідних умовинах.

В останній хвилині рішились атентат приспішити у звязку з вісткою преси про арештування українців у Кракові. (Дійсно 15. червня 1934 р. варшавська преса повідомила про викриття лябораторії і про арештування у Кракові).

Хто рішив приспішити атентат, Мацейко не говорив, але Малюца з цілого оповідання дійшов до висновку, що Тадек — Скиба — був зверхником Мацейка. По атентаті Мацейко пів години надаремне ждав на Скибу на якійсь вулиці, де визначено раніше стрічу. Коли Скиба не прийшов, Мацейко рішив утікати на власну руку. Вийшов з міста і за кілька годин перейшов пішки около 50 км. Опісля поїздом поїхав до Люблина. Одначе не оповідав Малюці, як довго там залишився і яким чином дістався до Львова. Тим фактом, що Скиби не найшов у Варшаві на умовленій стрічі, Мацейко не здивувався, бо і він і Скиба були приготовані, що вибух бомби вбє не тільки міністра, але й Мацейка.

Мацейко просив Малюцу, щоби вишукав йому якесь помешкання, бо з дотеперішнього невдоволений. Просив теж за гроші і допомогу перейти до Чехословаччини. Питався теж, що сталося зі Скибою. Про цього останнього і про Гнатківську Малюца довідався декілька днів пізніше від Чемеринської, а саме, що Лебедя арештували у Німеччині та що Гнатківська вернулася з Данцігу до краю.

Згідно з дальшими вясненнями Малюци, Мацейко умовився з ним, що на власну руку перейде в околиці Славська до Чехословаччини. 4. липня Малюца виїхав до Синевідська, Мацейко мав вирушити за ним. Перед виїздом бачилися декілька разів і Малюца дав Мацейкові з організаційного фонду 35 зол.

Зі зізнань Мигаля і Качмарського виходить, що Мацейко дійсно виїхав у тім часі десь на село, але вже коло 12. липня вернувся і жалувався Качмарському, що йому там не було добре, що не має з чого жити і почувається непевно, бо не може відшукати Малюци і не має навіть револьверу.

Качмарський подбав про нічліг для Мацейка, дав йому кілька золотих — в присутності Мигаля револьвер „Ортеш" кал. 7.65. Опісля знову при допомозі Мигаля звів Мацейка з Малюцою, який тимчасом (13—14 липня) вернувся до Львова.

До чергової стрічі Малюци з Мацейком дійшло 14. липня на розі вулиць Потоцького і Шимоновича. Як зізнає Малюца, Мацейко вияснив йому, що мусів вернутися, бо перехід до Чехословаччини в околиці Славська невідповідний.

Малюца рішив сам занятися переходом Мацейка за кордон. Тимчасом рішив подбати про помешкання у Львові. Рішено, що Мацейко буде леґітимуватися документом тотожности з печатками маґістрату м. Львова на прізвище Степана Калінського, який то документ уже мав. (Показуючи Малюці свою фотографію на тім документі Мацейко додав: „Газети пишуть, що маю інтеліґентний вигляд, так здається не є").

Той документ тотожности, подібно як документ на прізвище Ольшанського, — був без сумніву сфальшований, — бо ствerджено, що маґістрат м. Львова ніколи документу на це прізвище не виставлював.

Згідно з проханням Мацейка, Малюца вистарався йому помешкання спершу в Анни Беґей при вул. Пекарській 39, де Мацейко скривався дві доби. Опісля Беґеївна подбала про нічліг для нього у свого товариша Юрія Цьопка при вул. Декерта ч. 4. Вкінці Мацейко замешкав у невідомій домівці, яку йому з доручення Малюци вишукав Мирон Богун, аплікант адв. Степана Шухевича, якого присудом з 8. листопада 1934 р. засудили на 7 років вязниці за участь в ОУН

Як Мацейко втік до Чехословаччини.

Тому, що Мацейко нарікав, що у Львові почувається небезпечно, Малюца доручив йому по кількох днях вернутись в околиці Славська і там ждати дальших вказівок. До того визначив йому стрічу на мості між Зелемянкою і Гребеновом. Одночасно Малюца робив заходи, щоби відставити „Гонту" до Чехословаччини. З тією метою звернувся до згаданої вже Анни Чемеринської щоби вона навязала контакт зі закордонними чинниками ОУН. Анна Чемеринська, як це виявило слідство, є визначною діячкою в організації, і в часі, перед атентатом 15. червня, належала до Краєвої Екзекутиви. Як вияснює Малюца, 25. липня 1934 р. Чемеринська повідомила його в Синевідську, що в найближчих днях сподіється стрінути по чеському боці в Ясіні Ярослава Барановського. Слід додати, що Барановський, наречений Чемеринської, є одночасно одним із найвизначніших діячів ОУН., перебуває постійно у Чехословаччині і виконує функції звязкового між закордонним Проводом та Краєвою Екзекутивою. Ясіна є гірською місцевістю, лежить у Чехословаччині на східньому Підкарпатті, віддалена 10 км. від польського кордону, при залізничім шля-

ху, який іде зі Станиславова до Надвірної, Яремча, Микуличина і Ворохти. Малюца і Чемеринська вирушили до Ясіни 25. липня зі Синевідська, затримуючись по дорозі в Ямному у пансіоні батьків підс. Катерини Зарицької. Малюца і Чемеринська зайшли до Ясіни 26. липня, перейшовши кордон нелегально горами. В Ясіні обоє пішли до ресторану Клемпуша, де сказано Чемеринській (мабуть знали її з попереднього побуту), що Барановський був уже і просив, щоби зачекати на його поворот. І дійсно Ярослав Барановський явився у Клемпуша 29. липня. Барановський висловив згоду перебрати „Ґонту" і рішив, що буде ждати на нього особисто в Ясіні 5. серпня. Там мав його привести Ярослав Рак, який — як виясняє Малюца — займав у липні 1934 р. одно з провідних становищ у пропагандовім рефераті ОУН у Львові. Після того Малюца обговорив з Барановським низку організаційних справ, які вринули у звязку з необхідністю скласти нову Краєву Екзекутиву, після арештування Бандери та інших членів у Галичині. Крім того Барановський допитувався, чи не має людини, яку можна би вислати через Чехословаччину до „Усташі", організації хорватських націоналістів, щоби познайомити їх з ідеольогією ОУН — на що Малюца відповів, що не має відповідного кандидата.

Чемеринська залишилась з Барановським в Ясіні. Малюца вирушив 31. липня з поворотом, щоби зорганізувати обговорений перехід Мацейка на другий бік кордону. Спершу поїхав до Ямного, де — подібно, як попередньо, — ночував у пансіоні панства Зарицьких і бачився з їх донькою Катериною.

Чергового дня молода Зарицька поїхала — нібито на прогульку — до Косова і Малюца доручив їй, щоб вона заявила Гнатківській, що „він її остерігає і радить бути обережною". Одночасно Малюца пішов на стрічу з Мацейком на умовлений міст і казав йому прибути в суботу 4-ого серпня вечером до Ямного та ждати на двірці або в пансіоні Зарицьких, відомого йому Ярослава Рака. При цій стрічі Малюца дав щераз Мацейкові 25 зол.

Опісля Малюца вернувся до Львова і пішов до Рака. Доручення, яке дав Ракові, покликуючись на Ярослава Барановського, звучало, що має прибути до Ямного 4. серпня вечером. Там стрінеться на двірці з одним мущиною і його опісля під притокою прогульки переведе на чеський бік до Ясіни та „віддасть" там у руки Барановського. Як зізнає Малюца, Рак пристав на це. Опісля 8. серпня повідомив його, що доручення виконав і цього мущину віддав Барановському.

ПО ДОРОЗІ ДО КОРДОНУ

Переслухані як підсудні Катруся Зарицька, ур. 1914 р., студ. політехн., і Ярослав Рак, ур. 1908 р., адвокатський аплікант, не признались до участи в ОУН. і заперечували, начеби мали якийнебудь звязок з тією справою. Опісля признали такі факти:

Як зізнала Зарицька — Малюца і Чемеринська дійсно ночували в її батьків у Ямнім, кілька днів перед 31. липнем і пішли потім з прогулькою на Говерлю. У вівторок 31. липня вернувся сам Малюца і говорив, що Чемеринська залишилась у Ворохті. Малюца переночував у Ямнім і відїхав до Львова, вона пішла з прогулькою до Косова. Перед відїздом Малюца просив її, щоби поздоровила Дарію Гнатківську і порадили їй, „щоби не засиджувалася дома". Зарицька повторила це доручення Гнатківській, зайшовши до неї з Косова до Смодного. Одначе запевняє, що хоч знає Гнатківську дуже мало, відвідала її незалежно від прохання Малюци. З Косова вернулась Зарицька до Ямного у пятницю 3. серпня. В дома застала свою товаришку Віру Свєнціцьку, яка згідно з повідомленням приїхала до неї з візитою вже 1. серпня.

На питання, чому виїхала до Косова, хоч знала про приїзд товаришки, Зарицька відповіла, що не була певна, чи та приїде тоді.

Далі зізнає Зарицька, що в суботу 4. серпня вполудне відвідав її в пансіоні молодий мужчина, який представився як „Богдан".

Цього мужчину знала тільки з бачення, зі спортового стадіону у Львові. Проте — на пропозицію вибратись на спільну прогульку — запросила його до пансіону батьків, гостила обідом і вечерою і не взяла за те ніякої винагороди.

Тим мужчиною був саме Гриць Мацейко — так виходить з розпізнання Зарицької на фотографії.

Слід додати, що Зарицька спершу зізнала, що цей „Богдан" відвідав її вже в середу 1. серпня, перед її виїздом до Косова і що в суботу був у неї вдруге. Одначе ці зізнання Зарицька опісля відкликала, виясняючи, що раніше зізнавала свідомо неправду.

Вечером 4. серпня Зарицька, „Богдан" і Свєнціцька вийшли на дворець до поїзду зі Львова, не тому, щоби когось сподіватись, а лише з простої цікавости. Як виявилося, тим поїздом приїхав її знайомий Ярослав Рак. По привитанні всі четверо пішли до пансіону. Умовились, що чергового дня, в неділю 5. серпня, підуть на прогульку на гору Кукул. Зарицька приладила „Богданові" і Ракові спільний нічліг на піддашу. Вранці в 4-ій год. збудила їх і негайно у чвірку поїхали поїздом до Ворохти, а звідтіля піхотою пішли до Вороннянки. Звідти всупереч первісному плянові пішли не на ліво, на верх Кукула, але у протилежнім напрямі — на право, до „Татарського Просмику". Хто змінив плян прогульки, Зарицька не знає, бо їй було байдуже, куди зайдуть. Одначе коли коло год. 11. дійшли до тріянгуляційних знаків вона і Свєнціцька залишились на місці, бо були втомлені; Рак з тим Богданом пішли далі, кажучи, що вернуться за годину. І хоч почав уже падати дощ, ждали безуспіху коло 5 годин. І вкінці вернувся тільки Рак, який вияснив, що коли йшов з „Богданом", у лісі з протилежного боку кордону вибіг якийсь мужчина і закликав на них „гальо". Тоді Богдан перейшов кордон і там залишився з тим незнайомим

У ЛЯБІРИНТІ СУПЕРЕЧНИХ ЗІЗНАНЬ.

Зарицька, Свєнціцька і Рак зійшли опісля до Вороннянки, звідкіля вернулись поїздом до Ямної, Рак, не висідаючи, поїхав далі до Львова. При черговій стрічі у Львові, у вересні, Рак просив, щоби не оповідала про цю прогульку, бо „Богдан йому не подобається" і було би краще, щоби був згубився у Ворохті.

Повищі вияснення потвердила Віра Свєнціцька, яка зізнавала, як свідок. Додала, що вона і Зарицька залишились підчас прогульки не тому, що були втомлені, але тому, що так їм доручив Ярослав Рак. Той самий Рак вияснив їм по повороті, що незнайомий „Богдан" завів його до чеського кордону, де — як говорив — мав стрінутись з братом; йшли дуже довго і вкінці дійсно зявився якийсь чоловік. Тоді „Богдан" просив Рака, щоби хвилину прождав. Сам підійшов до того пришельця й оба пішли до Чехословаччини. Коли Рак не міг діждатися, вернувся до Зарицької і Свєнціцької.

Рак уже тоді був затривожений цілою тією подією і радив, щоби не признавалися, що „Богдан" був в їх товаристві і щоби радше говорили, що відлучився вже у Ворохті.

Слід додати, що Зарицька дійсно спершу запевняла у слідстві, що „Богдан" відійшов і зник десь у Ворохті. Слідство виявило, що Свєнціцька була активною членкою О. У. Н. і брала разом зі Зарицькою участь у боєвій розвідці, яку вела Марія Косівна під наглядом Мигаля. Проти Свєнціцької ведуть окреме слідство у Львові.

Щож торкається Рака, то він склав такі вияснення:

Івана Малюцу знає, але в часі від 31. липня до 4. серпня не бачив його. Неправда, наче Малюца або хтонебудь доручив йому їхати до Ямного і перевести когось закордон. До Ямної Рак дійсно прибув 4. серпня вечером, але з власного почину і тільки тому, щоби відвідати Зарицьку. 5. серпня пішов з нею і з її товаришкою Свєнціцькою на прогульку і був на версі Кукул. Ніхто їм не товаришив і з ніким подорозі не розставався.

Одначе опісля Ярослав Рак змінив свої вияснення і признав, що на двірці в Ямнім привитався з якимсь мужчиною, подібним до того на світлині, яку показали йому у слідстві, себто до Мацейка. З тим мужчиною — якого знав з видження — ночував спільно, обмінявшись ледви декількома словами на тему спорту. Чергового дня Рак, Зарицька і Свєнціцька вирушили на Кукул. Мацейко прилучився до їх товариства і по дорозі рішив, що підуть іншою дорогою ніж думав Рак. Рак пристав, бо не вважав себе провідником прогульки. Коли зблизилися до польсько-чеського кордону, Мацейко просив Рака, щоби пішов з ним до Татарського просмику (отже у напрямі Ясіня). Хоч до цього Просмику веде дорога у протилежнім напрямі, ніж на Кукул, Рак згодився, бо Мацейко оповідав, що в дорозі має стрінутись на кордоні зі своїм братом, який мешкає у Чехословаччині. На прохання Мацейка Рак візвав товаришки, щоби залишилися на місці і підождали на них з годину. Після того вирушив з Мацейком у дорогу.

Згідно з вясненнями Рака, коли вже оба перейшли около 10 км. і „брат" Мацейка не показувався, Рак рішив вернутись. Тоді Мацейко взяв від нього мапу, кажучи, що сам піде до Ясіня. Проте товаришив ще Ракові з якийсь час з поворотом, постійно розглядаючись. Коли зблизилися до місця відпочинку дівчат на 5 км., з ліса вийшов якийсь мужчина, який закликав до Мацейка „гальо". Мацейко дуже зрадів і негайно підійшов до нього, пропонуючи, щоби і Рак привитався. Одначе Рак не хотів — як запевняє — перейти кордону і заповів, що буде ждати у лісі на польськім боці. Так ждав дві години, але Мацейко не вертався. Тоді Рак пішов до дівчат і разом з ними прийшов до Вороннянки, звідкіля відїхав поїздом просто до Львова. Вони обі товаришили йому до Ямного. Рак признає, що цей перехід з невідомим товаришем видався йому (ретроспективно) доволі підозрілим і радив товаришкам, щоби підчас якихнебудь розпитувань говорили, що цей товариш зникнув у Ворохті, де його напевне арештували.

До повищих вияснень слід додати ось такий факт: 7. квітня 1935 один з поліцаїв переслухував у вязниці у Львові якусь Брониславу Коцінську, арештовану у звязку з крадіжю у Перемишлі. Коцінська заявила при переслуханні, що чула крізь двері у вязниці, що „українка Зарицька призналася до переведення закордон убивника мін. Перацького".

Коцінська, як свідок, зізнала, що перебувала з Зарицькою в одній салі вязничного шпиталю і підслухала розмову Зарицької з Ромою Чорною на коритарі шпиталю (Чорна відсиджує кару 6 літ вязниці за участь в О. У. Н.) Зарицька півголосом звірювалася Чорній, що закидають їй переведення вбивника мін. Перацького через польсько-чеський кордон. Додала, що вона дійсно це зробила, але їй не можуть цього доказати, бо виправдується, що різні люди приходять до пансіону її батьків і що з якимось мужчиною пішла в численнішім товаристві на прогульку, підчас якої один з учасників відлучився і десь зник.

Стверджено, що Коцінська, Зарицька і Чорна перебували одночасно у вязничнім шпиталі в березні 1935 р.

Гриць Мацейко — вбивник мін. Перацького.

МОЛОДІ ЛІТА І ПОБУТ У ЛЬВОВІ.

Щож торкається особи Гриця Мацейка, слідство устійнило ось що:

Гриць Мацейко, ур. 8. серпня 1913 р. у Щирці пов. Львів, є сином Івана й Агафії Мацейків, обоє греко-католики і замешкалі у Щирці. Мати Гриця скінчила 7 кляс народньої школи, батько, рільний зарібник, є неграмотний. Крім Гриця, Мацейки мають двох молодших синів, Василя та Ярослава, які є недорозвиненими у противлежности до Гриця. Гриць Мацейко скінчив 7 кляс народньої школи і трилітній курс у Львові від 1929 р. до червня 1933 р. у вечірній промисловій школі, у металевім відділі. Від 1929 р. Мацейко мешкав і був на удержанні своєї тети (сестри матери) Анни Чучман та її чоловіка, Евгена Чучмана у Львові. Спершу працював як практикант у робітні музичних інструментів, але там його звільнили, бо постійно не приходив до праці. У 1933 р. дістав працю в цинко-літографічному заведенні „Унія", що належить до Маріяна Чучмана, брата згаданого Евгена Чучмана. Під доглядом обох Чучманів Мацейко виконував у цьому підприємстві обовязки практиканта, інкасента та носив посилки — з тижневою платнею 5 зол.

ПЕРШИЙ АРЕШТ. — ВДАЧА МАЦЕЙКА.

У часі від 1. жовтня 1933 р. до 15. лютого 1934 р. Гриця Мацейка арештували у Львові за приналежність до ОУН., поширювання летючок і знищення державного гербу. — Одначе 14. березня 1934 р. припинили слідство у справі його і кількох співобвинувачених з приводу недостаточних познак.

Після того арештування поліція стежила за ним і поліціянт декілька разів заходив до помешкання Чучманів. Мацейко був тим дуже схвильований і виснював, що він невинний. Одначе на всі напімнення і перестороги тети нерадо реагував, кажучи, що „поліція арештує взагалі всіх молодих українців". Як виходить зі зізнань Чучманів, Мацейко ще давніше звірювався, що через непорозуміння причинився до схоплення Мицика, який втікав після вбивства Бережницького. Назагал був скритий і неговірливий. Займався спортом і колись хвалився Чучманові, що в бігу навпростець здобув першу нагороду.

Як зізнають Чучмани, у перших днях червня 1934 р. Мацейко несподівано покинув хату і вже більше його не бачили. Від кількох тижнів був схвильований і неспокійний. На кілька днів перед відходом заповів теті, що хоче поїхати на відпустку. Одначе Чучманова не хотіла йому на

не дозволити і радила, щоб поїхав на вакації щойно за кілька тижнів, до оселі Українського Гігієнічного Товариства. Але Мацейко настоював при свому і Чучманова, загнівана, відповіла йому, що може взагалі винестися з хати, якщо не хоче залишитись. Того самого дня Мацейко заявив, що вернеться вечером, але вже більше не прийшов. Зате Чучмани знайшли в хаті картку з проханням вибачити йому, що без дозволу вуйка, себто Евгена Чучмана, виїзджає на відпустку. Цю картку, як запевняє Чучманова, вона згубила або знищила. Одначе ні вона ні Чучман не пригадують собі, щоби у картці була згадка, що Мацейко вже взагалі не вернеться. Чучмани не знають, куди поїхав сестрінок у червні; в кожному випадку провірили, що не поїхав до батьків, себто до Щирця

ЯК БУВ ОДЯГНЕНИЙ МАЦЕЙКО?

Покидаючи Чучманів, Мацейко взяв з собою попелясте вбрання; крім того дві пари штанів, одні чорні в паски й одна короткі т. зв. „пумпи“. (Слід додати, що саме у тих спортових штанах бачили Качмарський, Мигаль і Малюца Мацейка у Львові в липні, опісля Рак і його товариші в Ямнім). Знищеного капелюха не брав і вийшов без нього. Зате взяв з собою ясний, зеленкуватий літній плащ з паском, який купила йому Чучманова на весну. Забрав теж з собою кілька пар сорочок, між ними сорочки Чучмана, які вуйко Чучман подарував йому. Чучман вияснив, що ці сорочки шили йому на міру у робітні св. Вінкентія а Павльо у Львові; були це сорочки з манкетами до запинання на три ниткові гузики, себто такі сорочки, які найшли у течці „Ольшанського“ і Лебедя. При переслуханні від Чучмана взяли одну з таких сорочок, як зразок тих, що їх носив Мацейко.

При участи знавця Франца Ігнатовського стверджено, що згадані обі сорочки, що їх найшли у Варшаві, кроєм, шиттям і вимірами є тотожні зі сорочкою, яку підчас слідства вручив Чучман. На основі порівнання тих трьох сорочок знавець дійшов до переконання, що всі вони походять з одної робітні і були призначені для одної і тої самої особи.

Також Евген Чучман і його дружина Анна Чучманова пізнали сорочку, яку найшли у схоронищі при вул. Вольській 42 у Варшаві. Щож торкається сорочки, що її знайшли в Лебедя тотожної кроєм і шиттям зі згаданими гузиками, обое ствердили, що Мацейко мав таку сорочку, але не білу, тільки ліля. Якщо ця сорочка є вилинялою сорочкою колишньої краски ліля, то вона без сумніву походить від Мацейка. У звязку з тим стверджено на основі згідної опінії знавців Кароля Гебера і Франца Ігнатовського (кожного з них зокрема), що та сорочка мала дійсно ясний колір ліля, але втратила його підчас прання, або тому, що вилиняла. Слід додати, що Чучманова пізнала рушник, який залишився в течці „Ольшанського“, як його рушник. Вкінці Чучмани і Макс Адлер, у якого крамниці купили плащ для Мацейка, пізнали, що плащ, який найшли у Варшаві на сходах дому при вул. Окульнік ч. 5, є тотожний з плащем, що його носив Мацейко.

НЕСПОДІВАНІ ВІДВІДИНИ.

Щож торкається долі Мацейка після відходу з їх хати, Чучмани зізнали, що при кінці липня Мацейко прийшов несподівано до помешкання під їх неприсутність. Ядвізі Рутковській, яка тоді була в хаті, заявив, що прийде відвідати тету, і забрав своє білля. В тім самім часі зателефонував раз до Чучмана, що в найближчу неділю жениться і після того негайно відложив слухавку.

Брат Гриця, Василь Мацейко, зізнав, що кілька тижнів після відходу від Чучманів, Гриць прийшов несподівано, кажучи, що спізнився з двотижневої відпустки, яку йому дав вуйко, і тому не має чого вертатись до Чучманів та їде далі шукати праці.

Вкінці товариш Гриця Мацейка, Олекса Книш, зізнав, що видів Мацейка у Львові у тому часі, як переходив вечером вулицею. Мав на собі штани „пумпи“ і коротко стрижене волосся; давніше носив довге волосся. Це устійнення згоджується з вияcненнями Малюци, який теж стверджує, що по повороті з Варшави, Мацейко мав коротко стрижене волосся.

Мати Гриця Мацейка зізнала, що останній раз син був у неї у Щирці в першій половині травня 1934 р. Не знає і не чула, що з ним сталося від часу його таємного відходу з хати Чучманів.

Переведена ревізія у батьків Гриця Мацейка у Щирці не викрила доказів вини. Зате між кількома особистими документами Мацейка поліція знайшла „спортово-лікарську книжечку“, в якій є опис його особи, між іншим висота Мацейка означена на 1.72 м. Ця висота відповідає пересічному описові, який подали свідки, що бачили вбивника підчас його втечі у Варшаві.

Крім того знайшли теж три збірні фотографії, де між іншими мущинами найшли теж Мацейка. Ці фотографії після побільшення показали додатково свідкам, які здоганяли вбивника підчас його утечі. Зпоміж тих свідків, Вінкентій Кухарський і Станислав Багінський ствердили у тих фотографіях велику подібність, а Болеслав Філіпюк рішуче пізнав на цій фотографії убивника, якого здоганяли 15. червня на вулицях Варшави

На основі всіх вищезгаданих даних слід уважати устійненим, що вбивником мін. Б. Перацького є згаданий Гриць Мацейко.

Одночасно слід приняти за стверджене, що цей атентат виконав Мацейко, як член О. У. Н., виконуючи її приказ, що його видали йому Бандера і Лебедь, користав теж з допомоги, яку виявили йому вони і Малюца, Підгайний, Гнатківська, Карпинець і Климишин. Вкінці Мацейко скривея при допомові Малюци, Чорнія, Мигаля, Качмарського, Рака і Зарицької.

Крім того виказано, що даючи Мацейкові приказ і допомогу до вбивства та до втечі, всі вище згадані підсудні діяли як члени ОУН., виконуючи доручені їм організаційні завдання.

Тому, щоби вияснити ролю, яку відіграли в цій справі, слід з черги вияснити, в чому полягала їх участь у тій організації, в першу чергу чим є ця організація ОУН., яка раніше виступала під назвою Української Військової Організації (У. В. О.).

•

ВАРШАВА, ПАТ. На нинішній розправі відчитали загалом 44 сторінки акту обвинувачення що безпосередньо торкається убивства мін. Перацького. Акт обвинувачення докінчать відчитувати у вівторок; розправа почнеться в год. 10-ій рано. Здогадуються, що процес протягнеться декілька тижнів тому, що суд візвав 144 свідків акту обвинувачення і 5 знавців. Крім того оборонець підс. Зарицької зголосив одного свідка, оборонець підс. Лебедя і Рака — двох свідків.

•

ЗАГАЛЬНІ ВРАЖІННЯ НАШОГО КОРЕСПОНДЕНТА.

ВАРШАВА, 18. листопада 1935. (Від нашого спеціяльного кореспондента.)

Судові справи, які не мають звязку з сьогоднішнім процесом Степана Бандери і товаришів, перенесені до бічних павільонів судового будинку. Легітимації журналістів і публики перевірюють при вході до будинку, при вході на сходи і до великого передсінку на першім поверсі. Перед входом на салю карти вступу відбирають і дають лише контрамарки. Перше загальне вражіння на салі розправ — це величезна кількість представників преси, які займають аж 8 лавок і майже порожні лавки для публики.

Між публикою мама Гнатківської, батько Карпинця і бабка Зарицької. Між публикою пильно прислухується відомий польський письменник Хороманський, минулорічний лавреат державної нагороди і колишній віцемаршал сойму Полякевич. Зрештою осіб політичного світа не видно.

З оборонців відразу на перший плян вибивається д-р Лев Ганкевич як людина, обізнана з атмосферою і технікою великих політичних процесів, яка до того плавко володіє польською мовою.

Перші два дні заняті читанням акту обвинувачення. Щойно від середи починають переслухувати підсудних. У звязку з відмовою складати зізнання по українськи, не відомо як розправа розвинеться. (ік).

Тиждень німецької книжки.

Берлін, у листопаді 1935.

В днях від 27. жовтня до 3. листопада ц. р. відбувався в Берліні „тиждень німецької книжки“. Цього року зорганізовано цю імпрезу в значно ширших розмірах, ніж це було в попередніх роках. Тиждень німецької книжки приготовано при співучасти всіх організацій націонал-соціялістичної партії, професійних союзів німецьких накладень і книгарень, як також всіх державних установ, що мають якенебудь відношення до цієї справи.

„Книжка мечем духа!“ — „З книжкою в народ!“ — це було гасло тижня. Книгарському промислові ставлять завдання поширити перенятy націонал - соціялістичним світоглядом книжку скрізь і всюди, передовсім у тих ділянках життя, куди доступ її був до цього часу з ріжних причин утруднений.

Переведення цілої акції поручають провідникам двацяти округ, на які поділений Берлін. Їхнім завданням налагднати відповідні звязки для переведення тижня з дільницевими урядами й управами всіх шкіл, а дальше увійти в звязок з такими організаціями, як: „Arbeitsfront“, „Sturmabteilungen“, „Hitlerjugend“, „Bund Deutscher Mädel“, „Kraft durch Freude“ (суспільно-культурна установа, яка займається улаштовуванням концертів, прогулок, забав), „Nationalsozialistische Kulturgemeinde“ і т. п. Особливу увагу звертають на масову продажу видання „Buch und Volk“, в якому всестороннью зясовано цілі та способи реалізації тижня німецької книжки.

Подрібне переведення програми залишають поодиноким провідникам. Для порівнання з подібними імпрезами в нас у краю цікаво буде навести декілька загально намічених точок програми тижня. Зрозуміло, що в першу чергу зорганізовано цілу низку рефератових і відчитових вечорів. Референтами є письменники, визначні промовці, поети. Вечорі урізноманітнює відповідна музично-вокальна частина. Такі вечорі відбуваються не тільки у відчитових салях, школах, через радіо і т. п., але теж у поодиноких книгарнях, от так просто в крамниці де вечором збереться більша громада слухачів. Цей спосіб пропаганди книжки є рівночасно й засобом поширення клієнтелі для дотичної книгарні. У школах вводять книжкові премії за пильність, висліди праці і т. п. Крім цього у всіх клясах мусять учні випрацювати письменні розправи про книжку. Фахові школи, ремісники, купці та промислові підприємства улаштовують свого роду змагання своїх учнів, практикантів-робітників, за кращі осяги праці, нагороджуючи їх фаховою книжкою. Не меншу увагу присвячують зорганізуванню фахових (ремісничо-промислових) книгарень. Вкінці переводять у цьому тижні суперничання за найкращу крамнично-книгарську виставу.

У звязку з тижнем німецької книжки відбулося в салях готелю „Кайзердорф“ на площі Вільгельма у Берліні дня 17. жовтня ц. р. вечором велике прийняття для визначних осіб і представників краєвої й закордонної преси, між іншим і української. На зібранні виголошено низку цікавих рефератів, з яких на окрему увагу заслугували промови мін. радника д-ра Узеделя та провідника видавничої організації Гергарда Гільгера й кінцеве слово видавця Лянгеншайдта.

Кульмінаційною точкою тижня німецької книжки була святочна академія, уладжена 29-го жовтня в опері Кроля „Союзом німецьких книгарів“. На академію зійшовся весь цвіт берлінського культурного світа, щоб зложити пошану німецькій книжці й допомогти їй до якнайбільшого поширення.

Пропагандивне свято закінчиться окремою книжковою виставою, яку влаштовують з кінцем цього місяця.

В листопаді памятайте про інвалідів Української Галицької Армії!

З НОВИХ КНИЖОК.

Сільський хлопчина дивиться на світ.

Василь Ткачук: „СИНІ ЧІЧКИ“. Нариси. З передмовою Л. Нигрицького. Львів 1935. Видавець Іван Тиктор, ст. 128.

Рік тому прийшов до редакції „Назустріч“ маленький нарис. Віяло від нього свіжістю дарма, що від літ наші молоді та старші автори, друковані і новики, рідко коли дають якусь „свіжу“ річ на сільську тему. Коли з листа до присланого нарису виявилось, що його автор — селянський хлопчина, можна було здивуватись. Цей видрукований перший нарис Василя Ткачука у „Назустрічі“ з кількома похвальними словами від редакції заохотив молодого хлопчину виїхати до Львова і тут пробувати щастя та випробовувати, чи має він талант. Після року його побуту у Львові маємо дебют 19-літнього автора збіркою „Сині чічки“.

Сам він і читачі найбільше зацікавлені питанням: що з нього буде? Нариси його майже зрівноважені, такі викінчені, замкнені в собі, як образки у рямцях. Короткими, звязкими реченнями нагадують оповідання Стефаника, ліричною підмальовкою — Черемшину. Відчуваємо, що і мова взята живцем із села і порівнання надихані тою своєрідною сільською „поезією“, яка позолочує ввесь селянський побут, коли почнемо викликати в його уяві. Сям-там влучне спостереження і неодна нова тема є доказом, що Ткачук уміє дивитись і списувати свої враження, наче зразковий учень, що знає, як треба зробити вступ і як закінчення.

Нариси його мають одну характеристичну рису — переходи від дії до опису і до рефлексії такі позатирані, що нераз нелегко зрозуміти у чому річ: де йде дія і хто грає ролю дієвих осіб. Це наслідок „ліричного трансу“, що в нього попадає молодий автор під впливом вражінь, які нанизує одне за одним як пацьорки. Сама дія та дієві особи ледви мріють у якійсь далекій мряці, хоч і голос їх чуємо і краєвид нам аж надто відомий. Це така стадія списування вражінь, коли автор не може ще відповісти собі на питання: навіщо він їх списує, чому вибирає такі, а не інші і чи всі вони разом покладені один поруч одного складаються на якийсь загальний образ того світа, який він хоче нам змалювати.

На таке питання рідко коли відповідають собі молоді автори. Ще важче відповісти й їм на запит: чи мають талант себто чи на підставі того, що дають, можна їм ворожити дальший розвиток. Село в нашій літературі змальоване вже такими добрими майстрами, що нелегко дорівняти їм, коли дотримуватись тих самих мотивів і тої самої манери.

Як на обставини, в яких досі розвивався Ткачук, то талант у нього безперечний; як на його вік, то можна пригадати, що кандидати на письменників починають уже писати перші свої „твори“ від 12-го—14-го року життя і що в 19-ім р. життя вийшов уже неодин справжній літературний твір. Усеж це такий „переломовий“ вік, що плоди залишені в цій добі не можуть бути ніякою підставою до осудів, чи за ними прийдуть напевне нові, кращі. Ткачук не потрібує соромитись свого дебюту і може засоромити неодного міщуха, що не вмів би дати таких картин із життя міста. А проте має він перед собою важкий шлях, коли схоче сидячи в місті надалі підсилювати свою уяву тільки споминами про село або коли спробує змінити свої сюжети і почне казати нам про місто так само просто та наївно, як каже про село. Вже до його збірки попали деякі інтелігентські вислови та звороти, яких ніколи не може вжити селянин. І так неодин образ має вже на собі сліди літератури з другої руки.

м. р.

Чому дезертирують з італійської армії.

НЮ ЙОРК, 1. листопада. (Вл. кор.) Г. Р. Никербокер, кореспондент газети „Івнінґ Джорнал“ телєграфує з Етіопії про дезерцію з італійського війська до етіопського. Згадує про хорвата Серга Клементі, що був шофером в італійській армії. Він нарікав на італійців за те, що вони трактують хорватів у Фюме як псів, а кажуть їм служити в армії і воювати проти Етіопії. Крім цього Клементі діставав лише півтори кварти води денно, а це було для нього замало в такій спеці, як на сомалійськім фронті. Тепер він працює в Адіс Абебі в ґаражі. Він каже, що італійці завважали дезерцію хорватів і тепер дуже їх пильнують. Ставлять їх перед гарматами і так женуть до бою чи до праці

Виборча невдача не зломила Мекдональда.

ЛЬОНДОН, 18. 11. ПАТ. Багато недільних газет оголошує інтервю з Мекдональдом, що рішуче відкидає повідомлення, будьто би він був зломаний на дусі та наміряв покинути політичне життя. Навпаки Мекдональд підкреслює, що має силу нести далі відповідальність за долю краю і заявляє, що якщо його співпраці треба, він її не відмовить. Мекдональд незвичайно вірить у свій вплив на маси. Він заявив: „Я міг кандидувати в певній окрузі, але я не хотів утікати з поля бою в моїй постійній виборчій окрузі. Якщо я не мав би відваги станути до тієї боротьби, я зробив би багато більше шкоди. Я щоправда перепав, але те, що я підняв кинену рукавицю принесло партії перемогу“. Потім Мекдональд обурювався на заміти, будьто би він, завдяки своїм впливам подбав за місце в кабінеті для свого сина Мелькольма. Говорячи з найбільшим признанням про свого сина і його здібности, Мекдональд заявив, що невдача сина є для нього куди болючіша, як його власна. Мекдональд висловив надію, що його син не буде знеохочений і не схоче покинути політики, щоб зайнятись улюбленими природничими студіями. Мекдональд заявив, що дістав уже дві пропозиції, що вибрані посли хочуть відступити йому свої мандати, але він покищо ще нічого не рішив і хоче передовсім відпочати. На закінчення Мекдональд заявив, що до палати льордів рішуче не ввійде, але стане знову до боротьби.

Жидівський університет в Америці.

НЮ ЙОРК, 30. жовтня. (Вл. кор.) Перший жидівський світський університет в Америці має повстати в наступному році. Він буде служити для плекання жидівської культури й традиції. Стейт Ню Йорк затвердив чартер університету ще в квітні, але організатори цього діла щойно тепер подали це до прилюдного відома. Ходить тепер про зібрання відповідного фінансового вивінування. Його назва буде: „Жидівська учительська семинарія і людовий університет“. Головна кватира минарія і людовий університет“. Головна кватира товаристві „Гіяс“ при Ляфает Стріт у Ню Йорку. Під проханням за чартер підписані такі імена, як проф. Альберт Айнштайн, президент нюйорської міської ради Бернард Доч, Луїс Ліпський і ін.

Німець творить клайпедську директорію.

ПАРИЖ, 18. 11. ПАТ. Авас повідомляє з Клайпеди, що ґубернатор доручив створити директорію Бальдшусові, представникові німецької листи, що у виборах дістав найбільше голосів і є тепер предсідником соймику.

БЕРЛІН, 18. 11. ПАТ. З Клайпеди повідомляють: Призначений на голову директорії предсідник клайпедського соймику Бальдшус є провідником клайпедських селян. В директорії був він уже в 1926. р. Зновуж від 1925. до 1932. р. був у соймику, від 1930. до 1934. був комісарем-ляндратом у Гайдекрузі і тоді директорія Шрайбера усунула його з уряду. Думають, що те, що доручено Бальдшусові створити директорію є вислідом візити британського посла в Ковні.

БЕРЛІН, 18. 11. ПАТ. Німецькі щоденники вдоволені з того, що клайпедському німцеві доручено створити директорію. Всеж щоденники підкреслюють, що Німеччина не вірить у те, щоб Литва добровільно погодилася на німецьку директорію. Берлінські ґазети пишуть, що сиґнатарі не повинні спускати з очей території Клайпеди з огляду на передбачуваний опір, з яким мусить числитися нова директорія.

Можливість війни між корабельними лініями.

НЮ ЙОРК, 30. жовтня. (Вл. кор.) Перевіз товарів з Америки до Европи управильнює Північно-атлянтійська конференція, до якої належить 13 ліній. Між ними така солідарність, що вони диктують ціни перевозу. Але недавно почали німецькі корабельні лінії давати зависокий рабат американським експортерам з таким вислідом, що дістають переважну кількість товарів до перевозу. Це обурило американську лінію „Чорний Діямант“ і вона зголосила виступлення з конференції. Правильник каже, що за 15 днів після виступу лінія може самостійно установляти собі ціни перевозу. Нема найменшого сумніву, що після виступу з конференції розпічнеться тарифова війна між усіми корабельними лініями, як це було вже перед кількома роками. На тім зискають хвилево експортери, але після того корабельні лінії знову прийдуть до згоди і відібють собі всі втрати.

Капітуляція грецьких республиканців.

АТЕНИ, 18. 11. ПАТ. Преса повідомляє, що в останніх днях колишній грецький посол у Парижі Романос і колишній міністер закордонних справ Руфос звернулись до Венізельоса, щоб він довів до відпруження відносин між республиканцями й новим державним устроєм у Греції. Венізельос у відповіді підкреслив, що особисто вже не бере участи в політичному житті, але думає, що республиканці могли би на пробу толерувати теперішній режім, якби король Юрій II. приверну конституційні вольности та оголосив амнестію для учасників березневого повстання. Венізельос зазначив, що йому не йде про амнестію для себе. Пропозиції Венізельоса предложили королеві. Що вирішить король, досі не відомо.

Ліберальна партія вчора заявила, що стоятиме далі на республиканському становищі та не визнає процедури, що її застосовано, щоб знести республику. Але як парляментарна партія не відмовляється від співпраці в користь внутрішнього мира, під умовиною, що король займе відповідне становище. Також республиканець Міхалякопульос вислав до короля лист, в якім засовує умовини, на яких монархія моглаб стати чинником внутрішньої згоди і відродження краю.

Жидівський зазив до бойкоту Олімпійських ігрищ.

НЮ ЙОРК, 30. жовтня. (Вл. кор.) Жидівська аґітація за бойкотом олімпійських ігрищ у Німеччині може відбитися на самих жидах. Так ворожить ґенерал Карло Шерил, американський член міжнародного комітету Олімпіяди, що приготовляє ігрища на 1936. р. у Німеччині. Він саме вернувся з Німеччини, де розмовляв з Гітлером і Гітлер йому заявив, що Німеччина не кладе ніяких обмежень для жидів, які хочуть змагатись за нагороду. На думку ґен. Шерила, між американською молоддю повстає невдоволення за те, що жиди хочуть перешкодити американським спортовцям брати участь в міжнародніх змаганнях, а колиб вони справді своє осягнули, тоді в Америці зросте антисемітизм на довгі літа.

Збори еспанських фашистів.

МАДРИД, 18. 11. ПАТ. Вчора в однім з найбільших кін відбулися збори фашистів, на яких промовляв до 12.000 людей Прімо де Рівера, син колишнього диктатора. Він взивав до боротьби з большевизмом, який назвав новою інвазією татарів на Европу.

Більша битва в Африці буде аж під кінець грудня.

ВІСТКИ З ФРОНТІВ.

ПАТ подає такий комунікат про положення на африканських фронтах 17. листопада: На північнім фронті корпус ген. Маравіна витягнув свої лінії вперед вгору ріки Такасе. У цьому марші абісинські відділи несподіївно нападають на італійські війська. Під Табуна італійський відділ мав мабуть поважні страти. Абісинські аріерґарди відступають за Такасе, в одній з битв над тією рікою італійці взяли в полон команданта відділу абісинської аріерґарди. Під Антальо абісинці уштодили італійський літак, що примусово зміг осісти на італійських лініях біля Макале. Абісинці мабуть евакували Антальо. Італійські розвідчі стежі доходили до озера Ашіянґа. На південному фронті італійські війська посувались дуже поволи вперед здовж ріки Фа-фан, невпинно зводячи бої з абісинськими відділами. В Адіс Абебі далі ожидають більшої битви під Даґґабур.

НАСЕЛЕННЯ ПРОВІНЦІЇ ТСЕМБЕЛЯ ПІДДАЛОСЬ ІТАЛІЙЦЯМ.

РИМ, 18. 11. ПАТ. Стефані повідомляє з Адуї, що населення провінції Тсембеля заявило льояльність до італійської влади. Також піддалися італійцям черці старинного монастиря в Дебра Ада, що його в 1400. р. оснував цісар Яків. Цей монастир є на повній пустині і неґус спеціяльно його любив.

ПОВАЖНІШІ БОЇ АЖ У ГРУДНІ.

ПАРИЖ, 18. 11. ПАТ. Маршал Бадоліо приїде до Еритреї 26. або 27. листопада. Тим самим кораблем відїде з Массауа до Італії ген. де Боно. Доки не приїде Бадоліо, на фронті не робитимуть мабуть ніяких поважніших посувань. Якщо абісинці не приспішать темпа концентрації своїх військ, до більшої битви мабуть не прийде скоріше аж під кінець грудня.

ПРОТИСАНКЦІЙНІ РОЗПОРЯДКИ ІТАЛІЙСЬКОГО УРЯДУ.

РИМ, 18. 11. ПАТ. Нині опівночі ввійшли в життя протисанкційні розпорядки італійського уряду. Ті розпорядки двоякі: одні з них мають на меті достосувати консумцію до італійської продукції, інші управосильнятимуть обороти із закордоном.

УСПІХИ ІТАЛІЙЦІВ.

ПАРИЖ, 18. 11. ПАТ. Вчора кольона італійського війська, що належить до корпусу ген. Маравіня, після двох завзятих битв, виперла абісинські відділи за ріку Такасе. Агенція Стефані повідомляє, що в околицях Зутішіо було багато сутичок. Італійські стежі відперли ворога, що лишив багато вбитих і ранених.

Нове кріпацтво в Росії.

Як повідомляє совітська преса, в селі Горлівці на Курщині стався факт продажі місцевим совітом сусідньому колгоспові комуни „Вольний Труд" з землею, кіньми, реманентом та людьми, за 7.500 рублів. Тому, що не зважаючи на договір, продані робітники розбіглися, директор колгоспу Воловик подав до суду на голову совіту, домагаючись, щоби він або розшукав та повернув втікачів, або повернув гроші. Як поставиться до справи судова влада, ще не знати. Але преса не вбачає в цьому факті нічого надзвичайного й трактує його з гумористичного боку.

ПРОТИАНҐЛІЙСЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ В ОЛЕКСАНДРІЇ.

ОЛЕКСАНДРІЯ, 18. 11. ПАТ. Райтер повідомляє: Ґрупа 200 маніфестантів, головно студентів, перейшла вулицями з окликами: „Геть з Горо!м „Хочемо Судану!" „Конституція або революція!" „Нехай живе Нагас Паша!"

ВЕЛИКІ ПРИПАСИ ЗБІЖЖА ЗГОРІЛИ В БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН, 18. 11. ПАТ. Минулої ночі спалахнула пожежа в міських добрах Берліна, що є в околиці Гросберен. Згоріло багато замагазинованого й немолоченого збіжжа, яких 2 тисячі метричних сотнарів. Підозрівають, що пожежу спричинив підпал.

МІН. ЛОЗОРАЙТІС НЕ УСТУПАЄ.

КОВНО, 18. 11. ПАТ. Литовська телеграфічна аґенція стверджує, що поширювана за кордоном поголоска, будьто би міністер закордонних справ Лозорайтіс мав уступити, не є правдива.

КРІВАВА СТРІЛЯНИНА ДВОХ РОДИН.

СТАМБУЛ, 18. 11. ПАТ. У Діярбекірі якийсь молодий чоловік убив на вулиці свого приятеля. З того приводу між членами обох родин прийшло до стрілянини, в якій згинуло 8 осіб. Поліція арештувала 25 осіб.

ПРОЦЕС ЗА ВБИВСТВО КОРОЛЯ ОЛЕКСАНДРА.

Е-АН-ПРОВАНС, 18. 11. ПАТ. Нині зачався процес проти членів орґанізації „Усташі", обвинувачених у співучасті в атентаті на короля Олександра.

Гегемонія Японії над північним Китаєм.

ПРОТИБОЛЬШЕВИЦЬКІ ЯПОНСЬКІ ПЛЯНИ.

ПЕКІН, П.А.Т. Японський ґенерал Доіґара поставив такі три вимоги до влади північного Китаю: 1) Негайно відкликати війська губернатора Го-пеі ген. Шанг-Тіен-Тсін; 2) Обєднати три провінції Го-пеі, Чагар і Шанг-Тунг під владою автономічного уряду; 3) Підписати військову конвенцію до збройної боротьби з комунізмом. Згідно з першою вимогою китайські війська відкликано вже з округи Пекін—Тіен-Тсін. У справі двох інших вимог губернатори: військовий Сунг-Чан-Юан і цивільний Ган-Фу-Ше звернулись до нанкінського уряду з домаганням, щоби створив автономну північно-китайську републику, незалежну від Куомінтанґу.

Ген. Доіґара, шеф виділу спеціяльних доручень квантунської армії, що є тепер у Пекіні запросив губернаторів провінції Шантунг і Го-пеі та комендантів китайських ґарнізонів у Пекіні і Тіен-Тсіні на конференцію у справі ситуації в Північнім Китаю.

Щодо концентрації японських сил під Шан-Кай-Куан, японська влада в Тіен-Тсіні заявила, що її заряджено на всякий випадок. Інструкції Нанкіну в відповіді на останню японську ноту, що її зложено владі Північного Китаю, ще не відомі.

Японська влада мабуть домагається, щоб китайська залізнича влада віддала до завтра до диспозиції японців залізницю.

До Пекіну наспіли вістки, що 2000 людей т. зв. монгольської кінноти зайняло 6 повітів східного Чагару. В окупованій частині провінції є багато залізної руди.

В СЕРЕДУ ПРОГОЛОШЕННЯ АВТОНОМІЇ І ПРОТИБОЛЬШЕВИЦЬКИЙ СОЮЗ.

ТОКІО, 18. 11. ПАТ Щоденники передбачують, що в середу проголосять автономний уряд Північного Китаю та мабуть цей уряд заключить військовий договір з Японією. Міністр війни заявив представникові щоденника „Нічі-Нічі", що Японія спротивиться армії ген. Чанг-Кай-Шека, якби він хотів виступити проти Північного Китаю. Квантунська армія приготована на кожну можливість супроти концентрації військ Нанкіну довкола залізниці Пекін—Ганкау.

„Гочі-Шімбун" повідомляє, що ґенерал нанкінського уряду Фенг-Ю-Гсіянг орґанізує 100-тисячну армію проти Північного Китаю.

АВТОНОМНИЙ УРЯД 5 ПРОВІНЦІЙ.

ТОКІО, 18. 11. ПАТ. Аґенція Ренґо повідомляє: Пресові вістки з Пекіну заповідають, що незабаром проголосять автономний уряд 5 провінцій Північного Китаю: Гопеі, Шантунг, Шансі, Чагар і Су-Іюан. Це станеться мабуть 20. ц. м. Важливе те, що до цього проекту прилучилися провінції Шансі і Суіюан та що його підтримує губернатор Гопеі ген. Шанг-Чен, що досі був противником проекту автономії Північного Китаю. Вчора в Пекіні відбулась нарада представників 5 провінцій, нині провідники автономного уряду радять у Тіен-Тсіні. Аґенція Ренґо повідомляє, що декларації, які оголосять, згадують головно про злу адміністрацію нанкінського уряду та виступають проти націоналізації срібла, далі декларація проголошує фінансову і господарську незалежність 5 провінцій від нанкінського уряду та заявляється за добрими взаєминами між Північним Китаєм, Манджурією і Японією.

Автономний уряд 5 провінцій Північного Китаю матиме свій осідок у Пекіні.

ТОКІО, 18. 1. ПАТ. Представник міністерства закордонних справ не потвердив пресових вісток, що Японія негайно визнає автономний уряд Північного Китаю та заключить з ним „протикомуністичний військовий союз". Достойник потвердив тільки, що автономний устрій буде „автономним, протикомуністичним союзом, що його заключать провінції Північного Китаю." Намірений похід нанкінських військ до Півн. Китаю був би нарушенням пекінського договору з 1935 р.

ЯПОНСЬКІ ВІЙСЬКА В ПІВНІЧНІМ КИТАЮ.

ПЕКІН, 18. 11. ПАТ. 17. листопада було в Шангай-Кван 5.000 японських вояків і 6 батерій артилерії. Підмога для цих військ наспіває щодня. Зновуж з Шангай-Кван щодня відходять транспорти військ до Чінг-Ванг-Тао. Бо японська влада хоче скріпити ґарнізон здовж залізничої лінії Пекін-Мукден.

Відгомін Педагогічного Зїзду.

Додаткові привіти.

Крім вичислених у „Ділі" з дня 3. листопада ц. р. надіслали привіти на Педагогічний Зїзд ще такі установи та особи: 1) Генеральний Інститут Католицької Акції у Львові, 2) Архиепархіяльна Рада Католицької Акції Української Мужеської Молоді, 3) Управа й учительський збір городничо-садівничої гімназії у Стрию, 4) Управа та учительський збір жіночої фахової школи СС. Василіянок у Львові, 5) Управа, учительський збір і батьківський кружок жіночої гімназії СС. Василіянок у Львові, 6) Народня Організація Українців м. Львова, 7) Українське Гігієнічне Т-во у Львові, 9) Українська гімназія в Рівному, 10) Проф. П. Кривоносюк, Кавенчин, 11) Т-во Письменників і Журналістів у Львові, 12) Сільський Господар у Львові, 13) Богословське Наукове Т-во у Львові, 14) Українська Громада в Німеччині, Берлін, 15) Василь Стефаник, 16) Рада Української Бібліотеки ім. С. Петлюри в Парижі, 17) Генеральна Рада Союзу Українських Емігрантських Організацій у Франції, 18) Т-во Вакаційних Осель у Львові, 19) Софія Русова, Прага, 20) Т-во українських вояків у Бельгії, 21) Українське Бюро в Льондоні, 22) Кружок „Рідної Школи" в Перемишлі, 23) Союз Українських Студентів „Основа" в Данцігу і 24) Кооператива „Рідна Школа" у Львові.

Жидівські емґранти з Німеччини.

НЮ ЙОРК, 30. жовтня. (Вл. кор.) Жидівське допомогове товариство для жидівських збігців в Німеччині видало звіт своєї праці. Показується, що треба було подбати про 110.000 жидів у Німеччині від часу протижидівської політики. З них 75.000 виемігрувало, а решта осталась в краю. До Палестини вибралось 25.000 жидів, а решта в інші краї. Яких 30.000 вихрещених жидів не хоче солідаризуватися з жидами і не мандрують в Палестину, а кудиінде. Вони не почувають себе жидами, хоча німецька влада переслідує їх як жидів.

Мексико-безбожницька державн.

НЮ ЙОРК, 20-го жовтня. (Вл. кор.) Католики кажуть, що мексиканський уряд хоче ввести безбожницький лад у своїй державі на взірок совітської Росії. Це твердження провірював американський комітет релігійних прав, і вислвши туди спеціяльних відпоручників і тими днями оголосив свій звіт. Комітет каже, що справді так воно є. Ріжниця лише та, що в Росії знищено православну християнську церкву, а в Мексику винищують католицьку. Але наскільки є в Мексику протестанти, то й вони переходять ті самі труднощі, що католики. Це пізнати з цього, що духовенство в Мексику втратило всі політичні права, включно з правом голосування, духовні семинарії поконфісковані і взагалі заборонене виховання духовенства. Головою згаданого комітету є д-р Филип Маршал Бравн, давніший професор міжнародного права в Принстон

Крівавий напад на збори „Вогняного Хреста".

ПАРИЖ, 18. 11. ПАТ. Вчора в Лімож прийшло до крівавих ударів підчас зборів організації „Вогняного Хреста". На збори вдерлися члени лівих партій і напали на учасників наради. Очинилась бійка, в якій ранено 30 осіб, одну особу важко.
Перше слідство виказало, що стан одного з контрманіфестантів лівиці є грізний. Двох членів „Вогняного Хреста" небезпечно ранених, 4 поранених ножами. Досі ще не устійнили, на кім тяжить відповідальність за ці події. Стріляли мабуть одні і другі.

Події в Лімож незвичайно схвилювали французьку лівицю. Соціялістичний посол Вінкентій Орїоль заповів, що зараз на початку сесії зложить у цій справі інтерпеляцію

Національна політика Москви.

Як повідомляє совітська преса, Центральний Виконавчий Комітет СССР занявся справою „загиба" в національній політиці, який полягає в тому, що всі національні закони залишаються (очевидно не без згоди уряду) на папері, а місцева влада проводить в національних „республиках" ще гіршу русифікацію ніж покійна царська. На 1310 урядовців центрального управління Північного Кавказу лише 17 володіють місцевими мовами та й то не хотять їх уживати, щоб уникнути знущань товаришів. Всі прохання мусять бути написані російською мовою і всі автентичні документи мусять бути перекладені по російськи, інакше уряди їх не приймають. Не краще стоїть справа на Україні та в Туркестані, де урядовці чужинці умисне калічать місцеву мову, щоби довести її непридатність, і ніхто їх за те не карає. Виконавчий Комітет заслухавши ці факти, викриті на 18-ім році існування режіму, рішив — передати їх в комісію

Німецька Люфтганза розпічне комунікацію з Америкою.

НЮ ЙОРК, 30. жовтня. (Вл. кор.) Несподівано почали американські фахові кола інтересуватися можливістю правильної комунікації понад океан між Німеччиною й Злученими Державами. Про це говорив перед своїм виїздом А. Плесман, голова голяндського королівського повітроплавства. Цим ділом займається німецька Люфтганза і правильний рух розпічнеться від 1936. р. Наперед піде рух між Полудневою Америкою, а опісля до Північної Америки. Приймається за певне, що літаки можуть летіти в пересічною швидкістю 200 миль на годину. Найбільша віддаль між одним і другим континентом, де нема пристановища, є 12.500 миль. отже треба найбільше три дні, щоб перебути найбільший простір літаком. Плесман побував в Злучених Державах довший час і каже, що Люфтганза закупить ціле виряджения Сікорського на створення повітряної фльоти в Америку.

НОВИНКИ.

— **„Італія — життя міста і села, мистецтво"** — відчит Михайла Островерхи дня 20. листопада ц. р. в год. 18. в салі „Бесіди", вул. Рутовського 22. Відчит уладжує Т-во Письменників і Журналістів ім. І. Франка у Львові.

— **В Українському Наук. Інституті в Берліні** відбудеться в пятницю, 22. ц. м. німецький виклад доц. д-ра Б. Крупницького на тему: „Ідея єдности України в політиці українських гетьманів". Початок год. 8. веч.

— **З радія.** Львівська радіостанція передаватиме в четвер 21. листопада (Св. Михайла) богослуження з Успенської церкви у Львові. Початок в год. 10.

— **Бережанська старовина.** З нагоди ювилею замкового міста Бережани (1530—1930) видав польський комітет пропамятну книжку, в якій неназваний „історик" називає Бережани „польською кольонією зі шлеського місточка Бржеґ". Українці не взяли участи в цьому святі, бо уважають своє місто старшим від замку Сенявських (грамота з 1530 р.). Що польські твердження розминаються з історичною правдою, свідчать про це розкопки, які ведуться тепер у Бережанах. Місто будує водотяги і задля цього перекопало на рури головний шлях від вул. Шевченка аж до ставу. В ринку перед ратушем викопано остатки частоколів, якими поблено гати в осушувано болота. Від потока аж під став робітники попали в часі копання на довге старе цвинтарище, по якому пішла нинішна Львівська вулиця. З цвинтарища, на жаль, не лишилося досі нічого, крім костей і черепів. Якби роботою кермував якийсь тямущий знавець, може було би щось найшлося для науки, а так бачимо лишень купу костей і людських черепів, не пошанованих та порозкидуваних. Походять вони з якого XIV. століття. Там було колись старе цвинтарище, приналежне до старосілецької церкви св. Юра, що стояла над потоком (мабуть там, де нині жидівська синагога). Церкву ту, що своїм походженням сягала княжих часів і була парохіяльною церквою Сілця, сьогоднішнього бережанського передмістя, розграбили за цісаря Йосифа II. та зліцитували, перепродуючи в чужі руки, мабуть за згодою міського святотроїцького пароха, що не хотів бачити під боком другої парохії. Занотовуємо цей факт як історичний доказ для майбутнього дослідника Бережан. З припоручення українського Національного Музею в Бережанах оглядали розкопки пп. д-р Василь Левицький та д-р Франц Коковський і є надія, що може вдасться щось там найти для нашого обновленого музею.

— **Ще один картель.** До 280 ріжних картелів у Польщі приходить ще один, а саме картель фабрикантів шнурівок. Приступили до нього фабриканти з цілої держави, і свою діяльність картель розпочав підвишкою цін шнурівок на 50 с. від одного кг. гуртом. Очевидно в подрібній продажі ціна підскочить ще більше.

— **Хто є архітектом?** Воєвідський уряд у Львові зажадав від осіб, що вживають безправно титулу „архітекта", щоб негайно усунули його з орієнтаційних таблиць, печаток, фірмових паперів і т. д. Акція уряду стоїть у звязку з розпорядком, який видало міністерство внутрішних справ, у справі вживання титулу „архітект", що прислугує тільки особам, які покінчили вищі технічні студії. Це має спеціяльне значіння на терені Галичини, де є звичай, що архітектами називають себе будівничі, а навіть будівельні майстри.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненю держ. кляс. льотерії впали виграні на такі числа: 10.000 зол. на ч. 27081. 5.000 зол. на ч. 34016 54536 145978 151912 189797 189797. 1.000 зол. на ч. 55178 37211 55178 68626 132319 178680. 500 зол. на ч. 4707 24275 37339 67989 70868 182282 187413. 400 зол. на ч. 746 7119 15467 35645 37984 55521 62036 69922 79265 80654 80702 100677 117358 134056 140357 152519.

— **Львівська хроніка.** Помер у 82 р. життя д-р Станислав Старжинський, ем. професор політичного права у львівському університеті. — Минулої суботи відбулося посвячення нового будинку вищої школи заграничної торговлі при вул. Сакраменток. — У львівських цегольнях застрайкували робітники, домагаючись підвишки зарібків. — З другого поверху дому при вул. Паненській ч. 26 скочила на вулицю Дебора Зімельс і тяжко потовклася. — В гардеробі Стилевого кіна вкрадено інж. Яр. Раковському портфель з документами і векслями на 357 зол.

— **Краєва хроніка.** На шкоду посесора фільварку Вольфа Ґершондера з Колушова пов. Підгайці згоріла стирта конюшини, обезпечена на 3.800 зол. Пожежу спричинили мабуть пастухи, що розпалили вогонь у полі. — Між стаціями Рудник і Бистриця на Холмщині кинулася під потяг молода дівчина Казимира Вайда, яку в жахливому стані перевезено до шпиталю, де відтяли їй руки та ноги. — Біля стації Межиріче знайшли тіло 23-літнього Янкля Бекермана з Лукова, що їхав без білету і ховаючись перед кондуктором, випав із вагону.

— **284 фільварки на ліцитації.** Варшавське Т-во Кредитове Земське оголосило список 284 фільварків, яких не продано в першому речинці ліцитації, а які виставлять в половині грудня ц. р. на продаж удруге. 90 фільварків припадає на воєвідство варшавське, 87 на лодське, 64 на люблинське, 24 на келецьке і 19 на білостоцьке.

— **Фальшиві екзекутори.** На терені зборівського повіту появилися перед кількома місяцями Володимир Чупиловський із Скалату, Бронислав Бучинський з Хоросткова і Мендель Штаркман з Келець, що подавали себе по селах за секвестраторів скарбового уряду і стягали неправно податки. Поліція арештувала їх і передала судові у Зборові. Перед кількома днями засуджено їх на 7—10 місяців вязниці.

— **Щастя в нещасті.** На подвіря одної господи в Овінську під Познанем упав військовий літак, не могучи видобутися з „коркотягу". Катастрофа обійшлася без людських жертв, бо два летуни поручники видобулись із кадовба зовсім здорові. Своє життя завдячують цьому, що літак падав з позиції до старту й оперся одним крилом об дах хати, а другим об дах хліва, при чому кадовб осів на возі, що стояв на подвірі.

— **Нові помаранчі.** До Варшави прийшов перший транспорт еспанських мандаринок. Будуть їх продавати по 35—40 сотиків за штуку! З причини господарських санкцій помаранч з Італії не будуть цього року спроваджувати.

— **З Польщі.** В Ряшеві відбувся судовий процес 10 комуністів, з яких вісім обвинувачених засуджено на вязницю від 3 до 4 і пів року, а двох увільнено. — В Познані хтось знищив статую Словацького, що находилася в парку ім. Марцінковського. Голову поета розбито якимсь тяжким знарядом.

— **В Литві життя найдешевше.** За статистичними обчисленнями Литва має найнижчий вказник коштів удержання, що означується числом 43. Дальше іде Польща з числом 60.6. Найбільший вказник удержання має Австрія, що доходить до 97,2.

— **Незвичайне самогубство.** Мешканці міста Шебеніко в Дальматії, 25-літній друкарський складач і його наречена, не могучи побратися з причини спротиву родичів, рішили спільно вмерти. Приїхали до Загребу, дісталися на вежу катедральної церкви і з висоти 60 метрів скочили, обнявшись, на брук. Падучи, зачепилися об телефонічний дріт, який урвався й оба тіла розбились на камінні.

— **Скарби на дні моря.** Недалеко берегів Ірляндії водолази означили точно місце, де в травні 1915 р. затонув великий пасажирський корабель „Люзітанія", сторпедований німецьким підводним судном. Тепер тільки питання часу, коли приступлять до добування цього корабля на верх. Праця буде коштовна, але опла-

титься, бо „Люзітанія" везла міліярд французьких франків золотом, пересилку дорогих камінів до Антверпії вартости 700 міліонів франків, дві скрині з дорогоцінностями, що належали до одного індійського магараджі, а в панцирній касі корабля находився ще великий 80-каратовий брилянт, що належав до одної американки, яка на вістку про затоплення корабля скінчила самогубством.

— **Печерні люди у Франції.** Печери у Франції існують ще сперед історичних часів, тобто з часів троглодитів. У них ще тепер живе 1.200 людей, але вони живуть по модерному, мають електрику, газ та модерну обстанову. На їх думку в печерах ліпше жити тому, що в літі холодніше, а в зимі менше топлива треба. Ці печери находяться в околиці Турейн, недалеко міста Тур над Льоарою. Там була навіть церква ще з 5-го століття після Христа, але її тепер перемінили на музей.

— **Шлях Ленінград—Тифліс.** Совітський уряд виготовив пляни будови автомобілевого шляху з Ленінграду до Тифлісу на Кавказі. Це є простір 2.000 миль. Гостинець буде обсаджений по обох боках деревами, щоби спиняти порох літньою порою, а сніг у зимі.

— **Клопіт з большевиками.** Европейські уряди, які визнали большевиків, якщо ще не мають з них користи, то мають постійний клопіт. Цікавий інцидент трапився між іншим на останньому принятті чужих послів у президента французької республики. При приняттї кожного посла орхестра має виконувати відповідний гимн. Показалося, що при принятті совітського посла мають виконувати інтернаціонал, який у Франції є найбільше протиурядовою піснею. Щоби вийти з ніяковсго положення, протокольний уряд рішив на будуче не виконувати вііських гимнів та зустрічати послів мовчки, щоб не образити совітського посла. Переказують, що без музики приняття приняли досить жалібний характер.

— **Небезпечно оставляти доми без нагляду.** Наслідком економічної кризи багато домів у Ню Йорку порожніє. З цього користають пусті хлопці та міські волоцюги і демолюють доми до непізнання. Коли це дім деревляний, він щезає за кілька тижнів. Поліція мусіла видати наказ держати сторожів коло порожних домів, щоби вони не стали небезпекою для сусідства. Деякі власники будують високі паркани довкола будинку, а горішні вікна забивають дошками, щоб рятувати свою власність перед сваволею. Поліція завважала при Вест Бродвей, на долині міста, що там стоять 4 високі, бо аж 4 поверхові доми, опущені і без ніякої сторожі. Хотіли покарати власника та знайшли, що це власність федерального уряду. Ці доми мають розібрати, щоб на їх місце поставити будинок для почти.

— **Чи лінивство недуга?** Досі вважали лінивство тільки надмірним нахилом людини до вигоди. Один англійський лікар виступив недавно з твердженням, що лінивство це недуга. Він ствердив, що хронічне недомагання, яке досі називали лінивством, є легким паралїжом мозку та мязів. Якщо вдалосяб ізолювати отрую, яку ця недуга витворює в нашому тілі, незабаром винайденоб протиотрую, щоби вилічити це недомагання, яке несправедливо називаємо лінивством. Отже тіштеся всі нероби! Від тепер уже не можна називати вас лінюхами, бо на думку англійського лікаря ви тільки нещасні жертви недуги, що не має ще назви.

— **Ріжні вістки.** У Копенгагені відкрили дентистичну клініку, що працює всю ніч, щоб люди, яких болять зуби не мусіли терпіти до ранку. — В англійському містечку Тавнтон вибрали бурмистром місцевого листоноша, що зєднав собі загальну симпатію. — Відомий нім. музика-дирігент Фурхтвенглер поважно занедужав. — З Европи виїхав до Америки пароплав „Президент Рузвельт" увесь навантажений золотом і дорогоцінностями. — Під проводом австрійського президента Міклаша повстала безпартійна організація з 300.000 членів, що рішила поставити у Відні памятник Францові-Йосифові І. — У 1936 р. третина Франції матиме автоматичні телефони — так упевняє франц. міністерство почт і телеграфів. — Відома американська фірма для торговлі мясом Свіфт заявила, що не постачатиме більше мяса для Італії на борг, бо ще за дотеперішню доставу не дістала грошей. — У ленінградськім інституті метрольогії відкрили оригінальний памятник Д. Менделеєву: мозаїкову таблицю періодичної системи хемічних елементів у такому вигляді, як він цю систему винайшов. — На Рівієрі померла російська княгиня Анастазія, вдова по вел. кн. Николі Николаєвичу, б. головного команданта російської армії в часі світової війни. — У Франції біля Фор-де-Бук зударилися два військові гидроплями, причому згинули три летуни. Четвертий врятувався легкопадом. — Біля Тезінтлям у Мексику вбито трьох народніх учителів.

З театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: „РЕВІЗОР" на 5 дій *Гоголя.*

Від 100 літ не втратив „Ревізор" нічого із своєї живучости. Сатира Гоголя на бюрократію може набрала сьогодні ще більшої гостроти. Чи хабарники зменшились? Про це мовчить статистика, але всі знаємо, що урядовці ще більше гнуться і тремтять перед владою, як колись і ошуканців, що підшиваються під високу рангу, щораз більше. Режисери ломлять собі голову, як ставити „Ревізора". Одні тримаються яко мога традиції, інші як мога його модернізують. Декоратори, що малюють по модерному, мимохіть відтягають нас від надто реального світа. А проте дієві особи „Ревізора" не скинули із себе ще традиційних костюмів, на сцені стоять реальні предмети: столи, крісла, самовар і душа бунтується, коли один з акторів вручає Хлестакову 300 рублів сріблом у маленькій жмені.

Найбільші трудноші мають режисер та артисти на чужій сцені, щоб передати ввесь гумор Гоголя, що бризькає, як водограй. Польський переклад, ужитий до цієї вистави, був імовірно призначений для публики, що знала добре російську мову і могла перекладати собі в думці деякі дотепи. Хто у нас знає, що Володимир чи Анна — це славні російські ордери, які достойники діставали за свої заслуги, — що бель-етаж — це мезанін, — що „пиріжки" відповідають у нас не вареникам, а закускам або тісточкам, — що „городничий" — це бурмистр, що „земляніка" означає суницю і т. д. Прізвища Гоголівських героїв майже символічні і треба би їх перелицьовувати так само, як прізвища „Сну літньої ночі" Шекспіра; титули в роді „колежського асесора" взагалі не залишають у глядача ніякого образу, що це за ранга.

Дебютував у ролі Хлестакова новозаанґажований молодий артист Посьпельовський, що має всі зверхні дані до такої ролі; грав свобідно і міг подобатись так само на салі, як тим, що скакали довкола нього на сцені. Щойно під кінець гри почінав він сам захоплюватися своєю креацією; сцени, де він вабріхується щораз більше і де на підпитку входить „у транс" не мали потрібної сили. Жаль, що найдовша роля Городничого не мала відповідного актора і вийшла дуже слабо. Останні дії куди кращі, як перші м. р.

З концертової салі.

КОНЦЕРТ З ТВОРІВ БАХА Й ГЕНДЛЯ.

Хоча трохи пізно, бо щойно під сам кінець року, — але доволі пристойно й гідно відбули наші співочо-музичні установи „Львівський Боян" і Музичне Т-во М. Лисенка у Львові 250-ліття уродин двох ровесників-титанів старонімецької музики — Й. С. Баха і Г. Ф. Гендля — концертом, що відбувся дня 15. ц. м. в салі Лисенка. На програму зложилися, крім вступного слова, три сольові точки професорів В. Муз. Інститу тутуім. Лисенка: Бах-Бузоні: Шаконна — фортепіянове сольо Р. Савицького, Скрипкова соната D-dur Гендля і гавот Баха у виконанні п. Е. Перфецького, врешті сольові арії з опер та ораторій обох композиторів у виконанню п. О. Бандрівської, — і два хорові виступи „Львівського Бояна", який відспівав 3 винятки із відомої кантати Баха „Він став в оковах смерти" і 2 винятки з ораторії Гендля: „Ізраель у Єгипті".

Ядерне змістом і прозоре формою, до того з теплом та з переконанням виголошене вступне слово проф. д-ра Б. Кудрика, сповнило якнайкраще своє завдання хоча нам трудно у всьому погодитися на деякі його політично-національні алюзії і гороскопи, й хоча нам треба сумніватись у єдиноспасенності, а то й у можливості інтензивного плекання у нас під цю пору культури і мистецтва Гендля і Баха.

Виконавці сольових точок стояли майже усюди на висоті свого почесного хоч нелегкого завдання — достроїти мистецтво виконання до високо-мистецького змісту й форми творів. П. Бандрівській належиться ще й окреме признання за те, що запродукуванням цілої низки ораторійно-оперних арій обох композиторів показала нам усі прикмети і принади цього у нас так мало знаного й нелегкого до опанування мистецького античного жанру у бездоганному, коли не взірцевому виконанні.

Хто зна, чи розмірно не найтрудніше завдання припало на концерті нашому „Боянові", особливо у творах Баха. Поліфонний, витриманий у простих монументальних контурах, до того трохи зіталійщений стиль хоровий Гендля був по всьому ближчий і більше зрозумілий нашому співочому почуттю і мав уже й деяку традицію. Натомість до Баха приступав наш „Боян" уперше і без ніякої підготови, і його твір, особливож широко закроєна, складна поліфонія першої його частини була мабуть для виконавців не зовсім зрозуміла: хор „Бояна", хоча звуково гарний та інтонаційно чистий, очевидно обмежував усю свою увагу й думку на „виспівання", тобто на опанування інтонації і ритміки, а зовсім на боці полишив льогічне переведення динамічної, агогічної лінії, тематичного фразування формального видвигнення поодиноких частин та переходів і т. д., через що особливо кінцева „юбілейна" частина вийшла без кольористики і градації. Але все ж таки треба нам цю першу „Бахівську" спробу „Бояна" почитати радо і побажати Товариству чимраз кращих успіхів на будуче.

Публики зійшлось, на жаль, дуже мало.

Ч. В.

ДИВОГЛЯДИ.

ШИМПАНСИ-БІЛЯРДИСТИ

Власник одного звіринця в Ню Йорку навчив своїх шимпансів грати білярд. Малпи мають великий хист до цієї гри. Одна з них зробила від одного удару 109 карамболів, отже грає як найкращі білярдисти. Шимпанси їздять по більших американських містах і показують білярдистам, як треба грати.

ЛІТАЮТЬ ДО ШКОЛИ.

Міліонер Ромптон в Каліфорнії має двох синів. Мешкає віл 200 км. від Сан Франціско і не хоче віддати своїх синів на станцію до міста, тільки тримає їх на селі у своєму маєтку. Сини їздять щодня літаком до школи і так звикли до цієї їзди, що по дорозі в літаку вчаться

‡ Посмертні згадки.

Іван Болнарюк, учитель у Чернівцях, в останньому році перенесений в глибину Румунії, помер 13. ц. м. у 47 р. життя. Похорон відбувся у Чернівцях. В. Й. П.

Спорт.

МИСТЕЦТВА ЛІГИ.

ПОЗНАНЬ. Варта — Погонь 5:3 (1:1).

ВЕЛ. ГАЙДУКИ. Краковія — Рух 1:1 (0:0).

КРАКІВ. Гарбарня — Легія 8:0 (3:0).

КРАКІВ. Висла — Л. К. С. 4:2 (0:1).

ВАРШАВА. Шлеськ — Польонія 3:1 (2:0).

По цих змаганнях мистецтво Ліги здобула вже втрете шлеська дружина Руху. Погонь мусить задоволитись віцемистецтвом. З Ліги випадають Польонія (Варшава) і Краковія, входить до Ліги шлеський Домб.

ЗА ВХІД ДО ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

САМБІР. Р. К. С. — Корона 2:0 (0:0). До Окружної Ліги входить остаточно дружина Р. К. С. зі Львова.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Д-р Едвард Бенеш: DER KAMPF UM DIE KOLLEKTIVE SICHERHEIT IN EUROPA UND DER ITALIENISCH-ABESSINISCHE KRIEG. „Orbis", Verlag, 1935, Praha XII. (Cechoslovakische Quellen und Dokumente № 10. ф. 16°, стор. 68.

Józef Chmelar: POLSKA MNIEJSZOŚĆ NARODOWA W CZECHOSŁOWACJI. Wyd. „Orbis", 1935. Praga XII. Ф. вел. 16°, стор. 126.

ЖУРНАЛИ:

BULLETIN DE LA COMMISSION POUR L' ETUDE DES PROBLEMES POLONO-UKRAINIENS. Institut Scientifique ukrainien. Varsovie 1935. Стор. 16, ф. 8°.

ERO-FOTO, organ wytwórni fototechnicznej „Ero" w Poznaniu. Jesień 1935. № 2. Цей журнал можна дістати безплатно в усіх складах з фотографічним приладдям.

PŁOMYK, tygodnik dla dzieci i młodzieży. Warszawa, 11. listopada 1935. R. 20, № 11.

PŁOMYCZEK, tygodnik dla młodszych dzieci. Warszawa, 11. listopada 1935. R. 20. № 11.

MAŁY PŁOMYCZEK, tygodnik dla dzieci szkół miejskich i szkół wiejskich. Warszawa, 11. listopada 1935. R. 20. № 11.

Збирайте латки і дарові книжки для заспокоєння духових потреб наших заточенців і шліть на адресу Т-ва „Просвіта" у Львові, Ринок 10!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 19. XI. год. 8. веч. Веселий вечір пісні, танку та гумору.

Середа, 20. XI. год. 8. веч. Аб. 5. „Ревізор".

Четвер, 21. XI. год. 8. веч. Ціни найнижчі. „Авантюра в раю".

Театр Рiжнородностей.

Нечинний.

Кіна.

АДРІЯ: „Тайна пристрасної жінки".
АПОЛЬО: „Княжна чардаша".
АТЛЯНТИК: „Золоте озеро".
ВАНДА: „Я його кохала" і „Котячий пазур".
ҐРАЖИНА: „Любощі".
КАСИНО: „Сон літньої ночі" на осн. Шекспіра (реж. Райнгарда, музика Мендельзона).
КОПЕРНИК: „Бенгалі" (Ґейрі Купер).
МАРУСЕНЬКА: „Бенгалі" (Ґейрі Купер).
МІРАЖ: „Пан без мешкання".
МУЗА: „Чоловіки до вибору".
ВАКС: „Ескімо".
ПАЛЯС: „Взвод".
ПАН: „Авдієнція в Ішлю" (Секе Сакаль, Марта Еґерт).
РАЙ: „Циганські мельодії".
СВІТ: „Вероніка" з Фр. Ґаль.
СОНЦЕ: „Грішник", ревія „Лише під волос".
СТИЛЕВЕ: „Це люблять мужчини" та ревія.
ТОН: „Румба".
УТІХА: „Вовкулак" і ревія.
ХИМЕРА: „Остання серенада".

Закордонне радіо.

Вівторок, 11. листопада 1935.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 16.05 Мандрівка довкола землі — концерт із гр. пл., 17.30 Пісні й арії відсп. Ерика Рокита, **Брно** (325,4) 18.30 Скр. ресітель, **Прага** (470,2) 17.20 Пісні Двожака та Сметани, 18.20 Пісні німецьких композиторів, **Париж** (1648) 13.15 Легка музика, 17.00 Концерт, 18.30 Концерт камер. орх., 21.45 Пісеньки давні й нові, **Білгород** (437,3) 13.15 Рос. романси, 16.20 Концерт, 18.00 Танк. музика, **Берлін** (356,7) 14.15 Мельодії півночі й півдня, 16.00 Спів, музика, 16.30 Молодечі твори великих мистців, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17.50 Форт. ресітель, 19.00 „Кохання" — розр. концерт, **Кельн** (455,9) 14.15, 16.10 Музика, 19.00 Концерт, 20.10 Концерт радіокомітету, **Ляйпціг** (382,2) 16.00 Пісні Гетого (Зібен сопр.), 21.35 Камер. концерт, **Мінхен** (405,4) 16.10 Пісні (Пробст, альт, Граверт борит.), 17.00 Концерт, 22.30 Нар. мельодії (спів, муз.), **Будапешт** (549,5) 12.05 Спів, 13.00 Симф. орх., 18.20, 21.50 Циг. музика, **Мілано** (221,2) 12.30 Легка музика, 16.40 Розр. концерт, 17.30 Трансм. з Асмари, 20.50 „Ль Бракіно ді Паріджі" оп. Монтанаріо, **Рим** (420,8) 16.40 Легка музика, 22.00 Форт. ресітель.

Середа, 20. листопада 1935.

Відень (506,8) 12.00 Концерт, 17.20 Солісти, 19.30 Мистці попул. музики, 20.25 Бетовенівський концерт, **Братислава** (298,8) 19.30 „Манон" оп. Маснета, **Прага** (470,2) 11.05 Сельонова музика, 16.10 Концерт, 21.25 „Крайцерова соната" Бетовена, **Париж** (1648) 18.30 Концерт, 21.45 Театр Уяви, **Білгород** (437,3) 13.15 Нар. пісні, 16.00 спів, **Берлін** (356,7) 14.00 Музика, 18.30 Форт. твори Шуберта, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11.30 Соната ц-моль Бетовена, 14.00 Дівчата співають, 14.30 Орг. твори Регера, 18.00 Квартет, **Ляйпціг** (382,2) 12.00 Симф. концерт, 20.10 Квартет ред. музики, **Мінхен** (405,4) 15.05 Кам. музика, 20.30 Концерт орх., спів, **Будапешт** (549,5) 13.40 Віольончеля, 17.00 Фестиваль Ліста, 20.30 Концерт оп. орхестри, 22.05 Циг. музика, **Мілано** (221,1) 11.30 Легка музика, 16.40 Танкова музика, 20.50 „Трубадур" оп. Вердія, **Рим** (420,8) 16.40 Квінтет, 22.30 Танкова музика.

Львівське радіо.

Вівторок, 19. листопада 1935.

6.30 Раннішня авдиція, 6.50 Легка музика з гр. пл.; у перерві ок. 7.20 Раннішня авд., 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. деннник, 12.15 Для мол. дітей: „Танцювала риба з раком" Бен. Герца з муз. ілюстр., 12.30 Концерт, 13.25 Хвилина домашнього господарства, 13.30 З ринку праці, 13.35 Легка музика з гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Муз. мозаїка (муз., спів), 16.00 Скринька ПКО, 16.15 Славні марші з гр. пл., 16.45 Вся Польща співає, 17.00 Великі та дрібні винаходи: Цукор, 17.15 Легка музика, спів, 17.50 Говорена енциклопедія, 18.00 Вояцька словно-муз. авд., 18.30 Техн. скринька, 18.40 Сільва рерум, 18.45 Пісні та прелюдії Т. Маєрського (Енджеєвська сопр.), 19.00 Акт. фейлетон, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Актуальний монольоґ, 20.10 Легка музика, пісеньки, 20.45 Веч. денник, 20.55 Із сун. Польщі, 21.00 Концерт присв. творчості Гендля, 22.00 Легка музика з гр. пл., 22.30 Ост. лавреат Нобля Ганс Штеман і його твір, 22.45 Музика з гр. пл., 22.48 Мамине серце — рецитації, 23.05 Танк. музика в вик. орх.

Середа, 20. листопада 1935.

6.30 Раннішня авдиція, 6.50 Популярна музика з гр. пл.; у перерві в год. 7.20 Раннішня авд., 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. денник, 12.15 Відчит про Анну Томашевич-Добрську, 12.30 Концерт орх., 13.25 Хвилина дом. господарства, 13.30 Концерт бажань, 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Нар. мельодії з гр. пл., 16.00 Для ст. дітей: Мандрівка довкола світа: Юрчик довідується цікаві річи про Німеччину, 16.20 Сп. ресітель Софії Масальської з супр. форт., 16.45 Гутірка музика зі слухачем радія, 17.00 Чи справедливе є гасло: Все для дітей, 17.20 Концерт камер. орх., 17.50 Веселий трамп — у соті роковини уродин Марк-Твена, 18.00 Р. Шуман: Форт. квінтет е-дур оп. 44, 18.30 Літер. нарис: Поет. памятник льв. душі, 18.45 Легка музика з гр. пл., 19.00 Молодий Львів, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Актуальний репортаж, 20.00 Кабарет моєї молодости — легка муз. авд. Генр. Збежховського, 21.35 Поет. четвертьгодина, 21.50 Тайни продавання, 22.00 Легка й танк. музика в вик. орх. і Юранців хор. 23.05 Танк. музика з гр. пл.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 18-го листопада п. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльокового без опакування . .	2·50 зол.	
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуванням	2,54·50	„
кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дав зачет по . . .	2·60	„
1 л. молока	0·16	„
1 л. сметани	1·75	„
1 к. яєць	4·50—4·55	„

Тенденція на масло знижкова, на молоко знижкова, на яйця сильна, на сметану вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 18. XI. п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курячий молодняк 0·90—1.30 I. кл.	0·85	зол.
Курки однорічні I. кл.	0.80	„
Качки годовані в ясним опір.	0.75	„
Качки товщені	0.90	„
Гуси годовані	0.75	„
Гуси товщені	0.90	„
Пантарки годовані	0.90	„
„ товсті	1.—	„
Індики і індички год.	1.—1.10	„

Кури приймає в кожній кількості. Іншу птицю в скількости визначеного приділу для кожного свого доставця.

Птицю не годовану приймає по дешевшій ціні.

Приймає нових доставців.

Купує вівсяну питльовану муку, гречану муку, просо та овес.

Подяка.

Дня 16. X. 1935 р. ненадійна смерть забрала нам Найдорожчого Мужа і Найліпшого Батька **о. Сидора Зельського,** пароха і декана в Милятині Старім. Цею дорогою складаємо щиру подяку всім тим, що на вістку про наше нещастя поспішили виявити свої слова співчуття в нашім тяжкім неописанім горі.

У першу чергу дякуємо Їх Ексцеленції Митроп. Кир Андреєві за Їх ласкаві теплі слова потіхи і розради.

Дякуємо Всеч. Духовенству за ласкаву участь у похоронах: о. шамбелянові Цегельському з Камінки Струм. і о. крилошанинові Гірнякові з Вишні за провід похорону; о. деканові Лискові, о. дек. Фединському, о. дек. Жигалеві, о. дек. Курчабі, о. сов. Лончині, о. сов. Калиневичеві, о. Степанині, о. Содомарі, о. Кучабському, о. Пелехатому, о. Романишинові, оо. Місіонарам лат. обр. з Милятина Нового; оо. конделканальним: о. дек. Дреликові, о. сов. Підгорецькому, о. сов. Ковальському, о. Гамерському, о. д-рові Лішакові, о. Гатомирові, о. Чередарчукові, о. Теодоровичеві і о. Ванчицькому, що не жаліючи труду прибули з ближчих і дальших сторін, щоби віддати останню прислугу.

Дякуємо о. дек. Дреликові, о. Чередарчукові і о. Гатомирові за зворушливі слова прощання при виносі тіла, в церкві і над могилою.

Щиренько дякуємо старенькому Впреп. о. шамбелянові Цегельському за його промову, в якій представив діяльність Покійного в повіті і прощав його іменем цілої Камінеччини.

Дякуємо Впр. о. крилошанинові Гірнякові, шкільному товаришеві Покійного, який у своїй промові начеркнув діяльність покійного на ширшому терені краю від наймолодших літ Його життя.

Також дякуємо о. сов. Калиневичеві за прощальні слова від бузецької землі, тамошніх установ та колишньої гімназії ім. Марк. Шашкевича, що для її заснування Покійний поклав великі засуги.

Дякуємо п. Корнилі Стефановичеві, господареві з Кізлова, щирому товаришеві політично-організ. праці п. Олексі Білоусові і Шевчукові Андрієві з Милятина Старого за прощальні слова від культурно-освітніх установ.

Дякуємо Вповаж. Паням Коляторкам п. Мачуговій і п. Гебгаровій за слова співчуття, участь у похоронах і за цвіти на вінці і до домовини.

Сердечно дякуємо парохіянам Милятина Старого, що жертвували величний дубовий хрест, що його несли на своїх раменах від церкви на місце вічного спочинку, Церковному Брацтву, хорові під проводом п. Івана Матвієва, українного богослова, дякам, діточкам, що цвітами стелили останню дорогу Покійному, всім членам Родини. Приятелям, Знайомим та всім тим, що взяли участь у похоронах і звеличали цей сумний обряд. Щире Спаси-біг.

Впов. П. Президентові Д-рові Костеві Левицькому щиро дякуємо за сердечну, теплу посмертну згадку.

Милятин Старий, у листопаді 1935 р.

Ярослава Зельська — дружина; Софія і Константина — доньки; проф. гімназ. Лев Гаванський і Д-р Яків Наглик, лікар — зяті.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Процес за вбивство міністра Перацького.

Акт обвинувачення.*

У ЧОМУ ХТО ОБВИНУВАЧЕНИЙ?

Прокуратура Апеляційного Суду у Варшаві обвинувачує:

1) **Степана Бандеру**, 26 літ, сина Андрія і Мирослави;

2) **Миколу Лебедя**, 25 літ, сина Михайла і Катерини;

3) **Дарію Гнатківську**, 23 літ, доньку Омеляна й Олександри;

4) **Ярослава Карпинця**, 30 літ, сина Петра і Павлини;

5) **Миколу Климишина**, 26 літ, сина Дмитра й Анни;

6) **Богдана Підгайного**, 31 літ, сина Володимира і Марії;

7) **Івана Малюцу**, 25 літ, сина Івана й Олени;

8) **Якова Чорнія**, 28 літ, сина Івана і Ксені;

9) **Евгена Качмарського**, 25 літ, сина Йосифа й Анни;

10) **Романа Мигаля**, 24 літ, сина Степана і Вероніки;

11) **Катерину Зарицьку**, 21 літ, доньку Мирона і Володимири і

12) **Ярослава Рака**, 27 літ, сина Антона і Софії — за злочини зі статтей: 97 § 1 у звязку з 93 § 1 к. з. (державна зрада); 26 і 27 у звязку зі ст. 225 § 1 к. з. (допомога до вбивства) і зі ст. 148 к. з. (затирання слідів).

Прокуратура обвинувачує усіх підсудних за приналежність до ОУН, а саме 1) **Бандеру** від 1929 до 14. червня 1934 р.; 2) **Лебедя** від 1931 р. до 23. червня 1934 р.; 3) **Гнатківську** у 1934 р. до 9. жовтня 1934 р.; 4) **Карпинця** від 1931 р. до 14. червня 1934 р.; 5) **Климишина** від 1931 р. до 14. червня 1934 р.; 6) **Підгайного** від 1926 р. до 14. червня 1934 р.; 7) **Малюцу** від 1932 р. до 10. серпня 1934 р.; 8) **Чорнія** від 1933 р. до 27. вересня 1934 р.; 9) **Мигаля** від 1931 р. до 24. вересня 1934 р.; 10) **Качмарського** від 5. липня 1933 р. до 25. вересня 1934 р.; 11) **Зарицьку** від 1933 р. до 8. листопада 1934 р.; 12) **Рака** у 1934 р. до 25 вересня 1934 р. — на просторі Польщі. Крім того прокуратура обвинувачує підсудних: **Бандеру, Лебедя, Гнатківську, Карпинця, Климишина, Підгайного, Малюцу і Рака** за те, що вони брали участь в ОУН. поза кордонами Польщі з метою відірвати полудНево-східні воевідства від Польщі.

Крім того **підс. Бандеру** за те, що у травні і червні 1934 р. намовив у Львові **Гриця Мацейка**, сина Івана та Агафії, ур. 7. серпня 1913 р., до вбивства міністра внутрішніх справ Перацького, приказуючи Мацейкові поїхати з тією метою до Варшави. Надто за те, що Бандера допоміг виконати те вбивство таким чином, що від вересня до листопада 1933 р. давав Лебедеві гроші та організаційну опіку, щоби влекшити розвідку з метою вбивства. Далі за те, що Бандера при допомозі Малюци приготовив сховок, щоби влекшити втечу атентатчикові, у травні і в червні 1934 р. дав гроші Лебедеві і Гнатківській, які підготовляли атентат на мін. Перацького, доставив Мацейкові автоматичний револьвер системи „Гішпан" кал. 7.65 мм., фальшивий документ тотожности і гроші. Вкінці за те, що Бандера дав Мацейкові вказівки у справі стрічі з Лебедем у Варшаві та адреси сховищ по вбивстві, після чого Гриць Мацейко 15. червня 1934 р. у Варшаві застрілив мін. Перацького.

Підс. Лебедя обвинувачує прокуратура ще за те, що він намовив у червні 1934 р. Мацейка, щоби вбив мін. Перацького, кидаючи бомбу або стріляючи з револьверу. Надто за те, що Лебедь помагав виконати вбивство таким чином, що від вересня до грудня 1933 р. і в травні та в червні 1934 р. перевів розвідку і слідкував за ходом життя мін. Перацького, щоби підібрати час, місце і найвідповідніші умовини для атентату. Вкінці за те, що Лебедь передав Мацейкові бомбу, вказав йому місце атентату та особу мін. Перацького.

Підс. Гнатківську обвинувачує прокуратура ще за те, що у травні і в червні 1934 р. у Варшаві помагала у підготові і виконанні згаданого вбивства таким чином, що розвідалась і слідкувала за ходом життя мін. Перацького, щоби вибрати час, місце і відповідні умовини до вбивства. Крім того ще й за те, що вдержувала звязок між Лебедем і Мацейком.

Підс. Карпинця ще за те, що у травні 1934 р. допоміг у виконанні згаданого вбивства таким чином, що зладив і доставив Лебедем бомбу Мацейкові, призначену до вбивства мін. Перацького.

Підс. Климишина за те, що у травні 1934 р. у Кракові допоміг до згаданого вбивства таким чином, що доставив Карпинцеві хльорану потасу до зладження згаданої бомби. Далі за те, що довів до стрічі Карпинця з Лебедем, товаришив Лебедеві підчас його побуту у Кракові, щоби запевнити йому безпеку і вможливити перевіз бомби до Варшави.

Підс. Підгайного за те, що у травні і в червні 1934 р. у Львові допоміг до згаданого вбивства таким чином, що віддав під прикази Бандері і безпосередньо познайомив з ним Мацейка, доставив Мацейкові згаданий автоматичний револьвер „Гішпан" кал. 7.65 мм. і вдержував інформаційний звязок з Лебедем підчас його приготови до атентату у Варшаві.

Підс. Малюцу за те, що від вересня до листопада 1933 р. і в травні 1934 р. у Варшаві, у Львові, у Познані і в Люблині допоміг до згаданого вбивства, бо доставив гроші і дав вказівки Лебедеві, який переводив у Варшаві розвідку до атентату. Вкінці за те, що підготовив схови у Познані і в Люблині з метою влекшити втечу вбивникові.

Вкінці підсудні: **Чорній, Качмарський, Мигаль, Зарицька і Рак** допомогли Грицеві Мацейкові після вбивства мін. Перацького втекти перед карною відповідальністю за згаданий злочин. І так **підс. Чорній** у червні 1934 р. у Люблині допоміг втекти Мацейкові, даючи йому нічліг у помешканні при вул. Веселій ч. 10.

Підс. Качмарський у червні і в липні 1934 р. у Львові допоміг Мацейкові втекти і тому віддав його під опіку Малюци та дав Мацейкові зброю і гроші.

Підс. Мигаль у червні і липні 1934 р. у Львові двічі уможливив Мацейкові навязати організаційний звязок з Малюцою.

Підс. Зарицька у днях 1—5. серпня 1934 р. у Галичині допомогла Мацейкові зайти до Ясені у Чехословаччині, на доручення Малюци, примістила його в Ямвім і товаришила йому до Ясені.

Підс. Рак у днях 4. і 5. серпня 1934 р. у Галичині з доручення Малюци допоміг Мацейкові зайти до Ясені у Чехословаччині, перевів його поза кордон Польщі і віддав Мацейка під опіку Ярослава Барановського

Мотиви акту обвинувачення.

Як відбувся атентат на міністра?

15. червня 1934 р. в год. 15.40 у Варшаві відбувся атентат на міністра внутрішніх справ Бронислава Перацького в домі при вул. Фоксаль ч. 3, який помер від ран в год. 17.15 (5.15) пополудні.

Атентат відбувся в таких умовинах: 15. червня мін. Перацький, після закінчення урядування, вийшов з будинку міністерства внутрішніх справ при вул. Новий Світ ч. 69 і відїхав критим автом до домівки „Товариського Клюбу" при ул. Фоксаль ч. 3, де майже щодня їв обід. З міністерства до клюбу їхав міністр вулицями Новий Світ, Ординацькою, Коперника і Фоксаль. В авті, яким — як щоденно — кермував шофер Станислав Вітульський, їхав тільки сам мін. Перацький. Коли авто заїхало перед будинок ч. 3 при вул. Фоксаль, міністр висів і приказав шоферові приїхати перед будинок в год. 17.30 (5.30) пополудні та пішов до сіней будинку.

Цей будинок стоїть на початку вул. Фоксаль, тепер при вул. Перацького. Вхід межує з огорожею, яка творить сліпе закінчення вулиці від будинків Замойських (вул. Фоксаль ч. 1, 2, 4); від тротуару будинок ч. 3 відділений городом, широким на 10 метрів, огородженим залізними штахетами, які не доходять до брами, заломлюються до муру будинку і замикають доступ до городу, залишаючи перехід з вулиці крізь сіни до середини будинку. Увійшовши до сіней крізь двері праворуч, мін. Перацький скермував свій хід до голю, звідкіля праворуч є вхід до клюбу, до якого треба ще ввійти по 4 низьких ступнях.

Возьний „Товариського Клюбу" Йосиф Зайонц, який саме в цій порі був при вікні одягальні і видів, як міністр вийшов з авта, відчинив двері з одягальні до голю. В тій хвилині побачив крізь відчинені двері, що до міністра, який входив з голю на сходи, підбіг ззозаду невідомий мужчина і стрілив до нього кілька разів з револьверу. Від тих стрілів мін. Перацький обсунувся на порозі лицем на підлогу одягальні

ПОГОНЯ І СТРІЛИ.

Йосиф Зайонц охолонувши від першого враження, побіг через порожну читальню до сальону клюбу і там заалярмував управителя клюбу Генриха Опольського криком: „мін. Перацького убили". На цей крик Опольський і слуга Адам Давда враз зі Зайонцом вибігли зі сальону, до городу у напрямі штахет, які відгороджують город від вул. Фоксаль. Перший добіг до огорожі Адам Давда. Побачив, як хідником ішов невідомий мужчина, в літнім, зеленім плащі; цей мужчина посвистуючи йшов спокійно з правою рукою у кишені і притискав раменем малу плоску пачку, завинену в папір. Коли цей мужчина був уже віддалений кільканацять метрів від брами, Йосиф Зайонц добіг до штахет і голосно крикнув „то цей". Тоді невідомий мужчина почав утікати. Зайонц і Давда перескочили огорожу (високу на 2.40 м.) і стали його здоганяти. До погоні прилучився теж сторож будинку ч. 3 Ян Дудас, який на подвірю почув стріли і вибіг брамою на вулицю. Крім того прилучилася служба клюбу і гості, які обідали на веранді у глибині городу. Їх заалярмував згаданий Опольський. Воевода Беліна Пражмовський, полк. Роман Абрагам та інші перескочили огорожу і почали здоганяти. Юрба тих, які здоганяли, розтягнулася на кільканацять метрів. Перший біг за втікачем Давда, за ним Дудас, Зайонц та інші.

На крик тих, що здоганяли, зперед будинку ч. 10 забіг дорогу втікаючому возьний японської амбасади Франц Виброцький. Утікач витягнув з правої кишені револьвер і стрілив до Виброцького. Хоч його не поцілив, Виброцький настрашився і зупинився. Одночасно втікач витягнув з кишені руку, зпід його рамени випала пачка сторчаком так, що на хіднику закурилось. Від наглого руху утікач згубив теж капелюх і газету, яка йому висунулась з кишені плаща. Ці предмети підняв Ян Дудас і зложив їх опісля у домівці клюбу.

Тимчасом утікач відбіг ще більше від тих, що його здоганяли. Стріляючи кілька разів перед і за себе, біг дуже скоро і скрутив напоперек вулиці на ріг вул. Коперника, де саме тоді стояв поліцай Станислав Багінський. Багінський почув оклик „тримай бандита, злодія", але вантажний віз, який саме тоді переїздав, заслонив йому тих, що бігли і заглушив відгомін вуличних стрілів. Заки Багінський зорієнтувався у ситуації, втікач перебіг попри нього на вул. Коперника. Тут уже

---

*) **Від Редакції.** Акт обвинувачення у справі проти Степана Бандери і тов. — це велика книжка на 110 стор. друку. Передати цілістю переклад — технічно неможливо. Сьогодні подаємо найважніші речі — частинно у буквальному перекладі, частинно у змісті. В акті обвинувачення є теж сила матеріялу, що торкається діяльности ОУН, безпосереднього звязку з убивством мін. Перацького. Будемо ці речі оголошувати ще підчас процесу у міру технічної змоги